

Grau en Turisme

Treball de fi de Grau

Curs acadèmic 2020-2021

Proposta de marc regulador per la creació de plans de contingència per a platges en temps de pandèmia i post-pandèmia

Anna Caner Martínez

Dirigit per

Carolina Martí Llambrich

Índex

Índex de figures.....	2
Agraïments.....	3
Resum.....	4
1. Introducció.....	5
1.2. Motivació personal.....	6
2. Objectius.....	7
3. Metodologia.....	8
4. Àrea d'estudi.....	9
5. Marc teòric.....	11
5.1. Introducció a la pandèmia.....	11
5.2. La por dels usuaris de platges.....	12
5.3. Factors a tenir en compte a l'hora de prendre mesures.....	13
5.3.1. Transmissió del virus a les platges.....	14
5.3.2. Normes per a la creació de mesures.....	14
5.4. Mesures de prevenció de la COVID-19 proposades pels experts.....	16
5.4.1. Distància social.....	17
5.4.2. Control d'usuaris a la platja.....	17
5.4.3. Sistema de desallotjament de les platges.....	20
5.4.4. Contacte amb les superfícies.....	20
5.4.5. Sistema de neteja de la sorra.....	20
5.5. Mesures de seguretat implantades a les platges.....	21
5.5.1. Horaris d'obertura i tancament.....	22
5.5.2. Accés a la platja.....	22
5.5.3. Control d'aforament.....	23
5.5.4. Instal·lacions, serveis públics i esports.....	24
5.5.5. Informació al públic.....	25
5.5.6. Ús de la mascareta.....	25
5.5.7. Altres mesures.....	26
6. Resultats.....	27
6.1. Difusió de l'enquesta.....	27
6.2. Resultats de l'enquesta.....	30
6.3. Marc regulador per a la creació de plans de contingència.....	44
6.3.1. Distribució de les platges.....	44
6.3.2. Accés a la platja.....	45
6.3.3. Ús de mascaretes.....	46
6.3.4. Altres mesures.....	47
6.3.5. Campanya de difusió.....	47
7. Conclusions.....	48
8. Discussió.....	50
9. Referència bibliogràfica.....	52

Índex de figures

Imatges:

Imatge 0: Platges amb bandera blava del litoral català.....	10
Imatge 1. Distribució estàtica de conjunts d'usuaris separats per 2 metres	17
Imatge 2. Distribució de la platja per garantir el passeig segur a la riba	19
Imatge 3. Fórmula de la capacitat de càrrega	19
Imatge 4. Fórmula factor de correcció	19
Imatge 5. Distribució de la platja pre-pandèmia en zones.....	44
Imatge 6: Distribució dels usuaris dins les parcel·les i esquema de la distribució zona de repòs	45
Imatge 7. Fórmula de la capacitat de càrrega.....	46

Gràfics:

Gràfic 1: Franges d'edat dels enquestats.....	29
Gràfic 2: Gènere dels enquestats.....	30
Gràfic 3: Països de residència dels enquestats.....	30
Gràfic 4: Comunitat Autònoma dels enquestats residents a Espanya.....	31
Gràfic 5: Amb qui van a la platja els enquestats.....	32
Gràfic 6: Usos que els usuaris enquestats fan de la platja	33
Gràfic 7: Assistència a la platja durant la temporada d'estiu 2020	34
Gràfic 8: Tipus de platja que les persones enquestades prefereixen freqüenta.....	35
Gràfic 9: Gràfic de dispersió; edat, gènere, tipus de platja i companyia.....	35
Gràfic 10: Restriccions a les platges freqüentades durant l'any 2020 pels enquestats	36
Gràfic 11: Percepció de seguretat a les platges.....	37
Gràfic 12: Prèvia consulta de les mesures implantades a les platges.....	38
Gràfic 13: Gràfic de dispersió; Percepció de seguretat.....	40
Gràfic 14: Ús de mascareta a la platja.....	41
Gràfic 15: Percepció dels entrevistats sobre la seguretat en les equipacions de la platja en temps de COVID-19.....	42

Taules:

Taula 1: Classificació de platges a Catalunya.....	16
Taula 2: Províncies i comarques dels enquestats residents a Catalunya.....	32
Taula 3: Com es senten els enquestats davant diferents situacions a la platja.....	40

Agraïments

M'agradaria mencionar i agrair a totes aquelles persones que m'han ajudat en la realització d'aquest treball:

A la meva família per recolzar-me sempre en els meus estudis. A la meva parella pel seu suport durant la realització del treball i les hores companyia durant l'execució d'aquest. A la meva tutora, per la seva constant atenció i l'ajuda en buscar un tema en què em sento còmode. A tots ells per motivar-me durant aquest curs.

I per últim totes les persones, amics, familiars i coneguts, que m'han ajudat responnent l'enquesta i s'han involucrat en difondre-la. Han estat de gran ajuda.

Resum

El virus Covid-19 ha suposat una problemàtica per a persones, negocis i entitats públiques. No hi ha un precedent de com s'ha d'actuar enfront d'una pandèmia mundial, i les mesures a aplicar són decretades per prova i error. Sectors com el turístic han patit molt, i les zones costaneres, on es treballa per temporada, necessiten solucions. L'objectiu d'aquest treball és proporcionar als usuaris un model de gestió de platges segur en temps de pandèmia i post-pandèmia. Per assolir-ho s'han estudiat tots els factors determinants a l'hora d'aplicar mesures perquè siguin efectives i acceptades. També s'ha consultat l'opinió als usuaris, per tal de mesurar amb dades reals l'impacte de certes decisions. És complicat trobar una mesura que sigui molt eficaç i que sigui acceptada, donat que la gent no vol que la seva experiència turística es coarti o empitjori. La recerca ha originat, finalment, un marc regulador per a plans de contingència segur, amb acceptació i adaptable per a les platges de Catalunya.

Paraules clau: COVID-19, Pandèmia, Platges, Pla de contingència, Post-pandèmia, Seguretat

El virus Covid-19 ha supuesto una problemática para personas, negocios y entidades públicas. No hay un precedente de cómo actuar frente a una pandemia mundial, y las medidas a aplicar son decretadas por prueba y error. Sectores como el turístico han sufrido mucho, y las zonas costeras, donde se trabaja por temporada, necesitan soluciones. El objetivo de este trabajo es proporcionar a los usuarios un modelo de gestión de playas seguro en tiempos de pandemia y post-pandemia. Para lograrlo se han estudiado todos los factores determinantes a la hora de aplicar medidas para que sean efectivas y aceptadas. También se ha consultado la opinión a los usuarios, a fin de medir con datos reales el impacto de ciertas decisiones. Es complicado encontrar una medida que sea muy eficaz y que sea aceptada, dado que la gente no quiere que su experiencia turística se coarte o empeore. La investigación efectuada ha resultado, finalmente, en un marco regulador para planes de contingencia seguro, con aceptación y adaptable para las playas de Cataluña.

Palabras clave: COVID-19, Pandemia, Plan de contingencia, Playas, Post-pandemia, Seguridad

The Covid-19 virus has been a problem for people, businesses and public entities. There is no precedent for how to act in front of a global pandemic, and the measures to be taken are decreed by trial and error. Sectors such as tourism have suffered greatly, and coastal areas, where work is seasonal, need solutions. The aim of this project is to provide users with a secure beach management model in pandemic and post-pandemic times. To achieve this, all the determining factors in applying measures to make them effective and accepted have been studied. The opinion of the users has also been consulted, in order to measure with real data the impact of certain decisions. It is difficult to find an effective measure that is accepted, since people do not want their tourist experience to get worse. The research carried out has finally resulted in a regulatory framework for safe, acceptable and adaptable contingency plans for the beaches of Catalonia.

Keywords: Beaches, Contingency Plan, COVID-19, Pandemic, Post-Pandemic, Security

1. Introducció

El 2020 ha estat un any marcat per l'aparició i expansió de la COVID-19, coneguda popularment com a Coronavirus, un virus molt contagiós que està protagonitzant una pandèmia inèdita per a les generacions actuals. Els greus efectes que la malaltia pot causar sobre la salut humana, les morts que produeix, i la presència de persones infectades asimptomàtiques generen sentiments de por, inseguretat i desconfiança en ple 2021 només de sortir al carrer. Canvis en la manera de moure'ns, d'actuar, de treballar o de planejar activitats amb els nostres amics són algunes de les conseqüències que ha tingut a nivell social. Les mesures sanitàries implantades per contenir la COVID-19 ha comportat l'aïllament domiciliari o la limitació de moviment de la població, el qual ha provocat nefastes conseqüències sobre el teixit empresarial, forçant el tancament de moltes empreses, la reforma del seu model empresarial, o la seva forçada digitalització. L'afectació sobre l'economia mundial ha estat ràpida i directa, tant a nivell de producció, subministrament i distribució com a nivell financer en empreses i mercats borsaris. Aquesta recessió econòmica ha provocat, conseqüentment, una brutal reducció del nivell adquisitiu de la ciutadania i del nivell de consum, provocant una caiguda, en efecte dominó, de totes les activitats econòmiques.

El turisme ha estat un dels grans damnificats d'aquesta pandèmia global, donat que molts països han hagut de tancar fronteres per evitar contagis provinents de l'exterior. A casa nostra, aquells visitants internacionals que solien estiuajar a la costa espanyola i catalana no han vingut o han tingut més dificultats per arribar, optant en molts casos per opcions de turisme local o fins i tot quedant-se a les seves cases a l'aguait d'una millor situació sanitària. I en una situació com l'actual de reducció, prudent i continguda, de les mesures sanitàries a l'expectativa de com evoluciona la pandèmia a escala nacional però també global, és necessari trobar solucions que garanteixin la seguretat, de manera estandarditzada, que la gent conegui i respecti, per tal que el model turístic pugui recuperar-se. Alhora, esdevé indispensable que aquestes solucions atenguin la diversitat d'activitats i s'adeqüin amb mesures específiques a cada territori. I un dels espais més demandats en el període vacacional a casa nostra són les platges. Regular amb mesures sanitàries el comportament del turisme de sol i platja esdevé un repte tant per a l'actual situació encara de pandèmia, com en un futur proper en fase de post-pandèmia o, com vaticinen alguns experts, en un cicle continu futur de pandèmia-post pandèmia.

Resulta molt delicat establir restriccions a la llibertat de la ciutadania en un espai de caràcter públic i de lliure accessibilitat com són les platges en territori espanyol. Hi ha moltes variables a considerar a l'hora de valorar si una mesura és bona, i és que les mesures més estrictes, per exemple, no són sempre ben acceptades per la majoria del públic. En molts casos, pot ser que les millors mesures siguin les que facin sentir a l'usuari més segur, psicològicament i físicament, mentre se sent còmode i gaudeix del seu destí turístic. La seguretat i la bona experiència amb l'activitat turística han d'anar de la mà sempre que sigui possible, ja que produirà una major acceptació.

En aquest cas s'han recollit i estudiat les mesures implantades a escala internacional, tot i que s'ha centrat el focus d'atenció en el turisme costaner de l'Estat espanyol, sempre en situació de pandèmia i post-pandèmia. Per aconseguir-ho, s'ha difós una enquesta on es demana l'opinió sobre mesures i possibles escenaris, amb el que s'ha obtingut una

orientació de quin tipus de mesures resulten no només més efectives, sinó també més eficaces a l'hora d'aplicar-les a la vida real.

1.2. Motivació personal

La meua idea inicial era crear un pla d'empresa d'un apartahotel a Begur, però quan la tutora del TFG, doctora en geografia, em va presentar un dels projectes en els quals estava treballant, de seguida vaig decidir que el meu treball podia ser una proposta per ordenar les platges segons la seva tipologia. Durant uns mesos vaig estar treballant aquest tema, el qual m'interessa molt. Però hi havia molta informació a abordar en un àmbit que era nou per mi. I ens vam adonar que aquell no era el tema del meu treball de final de grau.

Arran de llegir l'article *Beach Tourism in Times of COVID-19 Pandemic: Critical Issues, Knowledge Gaps and Research Opportunities* (Zielinski i Botero, 2020), vam decidir redirigir la temàtica. Seguia tenint relació amb la gestió de platges, tema del qual havia après bastant i és un tema de plena actualitat que ens motiva i interessa a les dues.

Personalment m'ha tocat molt de prop aquesta situació viscuda a les platges. Durant la temporada d'estiu 2020, vaig treballar a l'oficina de turisme de Begur, on part de la meua feina era controlar l'aforament d'una de les platges del poble. Aquesta experiència, i parlar amb coneguts que controlaven l'aforament de platges d'altres municipis, em va mostrar que no estàvem ben preparats per afrontar la situació de la pandèmia a les platges. No puc comptar la quantitat de queixes que rebia cada dia que estava de controladora de platja, tampoc les que rebíem directament a l'oficina de turisme. Tant jo com les meves companyes ens van trobar amb què tothom qüestionava el pla de contingència de les platges de Begur, escoltant diàriament frases semblants a "A la platja X es gestiona així i va molt millor que aquí". Però el cert és que a la platja X també rebien les mateixes crítiques. Durant aquell estiu ens consolava pensar que era una situació excepcional que només ens tocava viure durant aquells tres mesos. Però sembla que aquest any ens trobem en una situació semblant. I penso que aquesta pot ser una bona aportació per a la gestió de platges durant la temporada d'estiu 2021 o altres temporades de post-pandèmia.

2. Objectius

L'estudi efectuat, anomenat "Proposta de marc regulador per la creació de plans de contingència per a platges en temps de pandèmia i post-pandèmia" pretén assolir el següent objectiu principal:

Elaborar un model d'articulació de platges de Catalunya en resposta a la crisi de la COVID-19 i a les necessitats dels usuaris de platges, perquè freqüentin les platges d'una manera segura, a nivell personal i de comunitat.

A partir d'aquest objectiu principal s'estableixen tres objectius secundaris que són essencials per a assolir-lo:

Primerament, per tal de veure com afecta la COVID-19 als usuaris de platges, analitzar quins són els factors a tenir en compte a l'hora de prendre mesures.

En segon lloc, analitzar diferents models d'organització de platges que s'han dut a terme a la temporada d'estiu 2020. Aquesta anàlisi ens permetrà valorar mesures que poden ser interessants per implantar en aquest projecte.

Per últim, estudiar quins són els factors que fan sentir inseguretat als usuaris de platges i amb quines mesures se senten més segurs. Aquest objectiu secundari ens permetrà organitzar el destí turístic per tal de transmetre seguretat als usuaris.

3. Metodologia

El primer pas per a l'elaboració del treball de final de grau ha estat la formulació dels objectius de recerca i la decisió d'àmbit d'estudi que es treballarà.

Seguidament, i per tal de realitzar el marc teòric del present treball, s'ha elaborat una contextualització, recopilant i revisant bibliografia, per obtenir els coneixements necessaris per realitzar la recerca i assolir els objectius plantejats.

Dins del marc teòric s'han resolt dos objectius secundaris. El primer, analitzar quins són els factors a tenir en compte a l'hora de prendre mesures, resolt a partir d'una recerca bibliogràfica a Google Academics. El segon, analitzar diferents models d'organització de platges implantats durant la crisi de la COVID-19, s'ha aconseguit analitzant diferents plans de contingència publicats per diferents Institucions Públiques d'arreu del món.

També trobem part del tercer objectiu secundari dins el marc teòric, que consisteix a estudiar quins són els factors que fan sentir inseguretat als usuaris de les platges i què els fa sentir més segurs, amb informació extreta d'articles de Google Academics. Per tal d'acabar de respondre a aquest últim objectiu secundari, s'ha elaborat una enquesta adreçada als usuaris de platges de diferents països del món, la qual es pot consultar a les pàgines 28 i 29. L'elaboració d'aquesta s'ha dut a terme durant i després de la recerca bibliogràfica del marc teòric, per utilitzar els conceptes apresos durant aquesta primera part del treball. S'ha difós online, a través de plataformes com WhatsApp, Facebook, Twitter, Instagram, per email, a diversos fòrums, contactes personals i als responsables de totes les oficines de turisme dels municipis litorals de la Costa Brava gràcies al Patronat de Turisme Costa Brava. S'han esperat tres setmanes des de l'inici de la seva difusió per recollir les dades i analitzar-les. Després de l'anàlisi de les dades s'han discutit els resultats.

Un cop resolts els tres objectius secundaris, s'ha resolt l'objectiu principal: elaborar un marc regulador per a la creació de plans de contingència. Aquest s'ha desenvolupat a partir dels factors a tenir en compte a l'hora de prendre mesures, les opinions dels experts, les pors dels usuaris a les platges i les dades observades a l'enquesta.

Finalment, s'han elaborat unes conclusions, tenint en compte els objectius presentats al principi del treball, la recerca realitzada i els resultats de les enquestes.

4. Àrea d'estudi

El present treball està focalitzat en donar solució al problema de la gestió de platges durant el temps de pandèmia i post-pandèmia de la COVID-19 en l'àmbit territorial del litoral de Catalunya.

La gestió dels usos de les platges és sempre competència dels ajuntaments. Aquests elaboren els plans d'usos i serveis de temporada de cada platja del seu municipi i el govern de la Comunitat Autònoma l'aprova posteriorment. La proposta d'aquest treball pretén crear un marc regulador per a la gestió de platges per als municipis de la Comunitat Autònoma de Catalunya, ja que actualment no n'existeix cap ni a Catalunya ni a l'Estat espanyol que condicioni mesures sanitàries en resposta a la COVID-19.

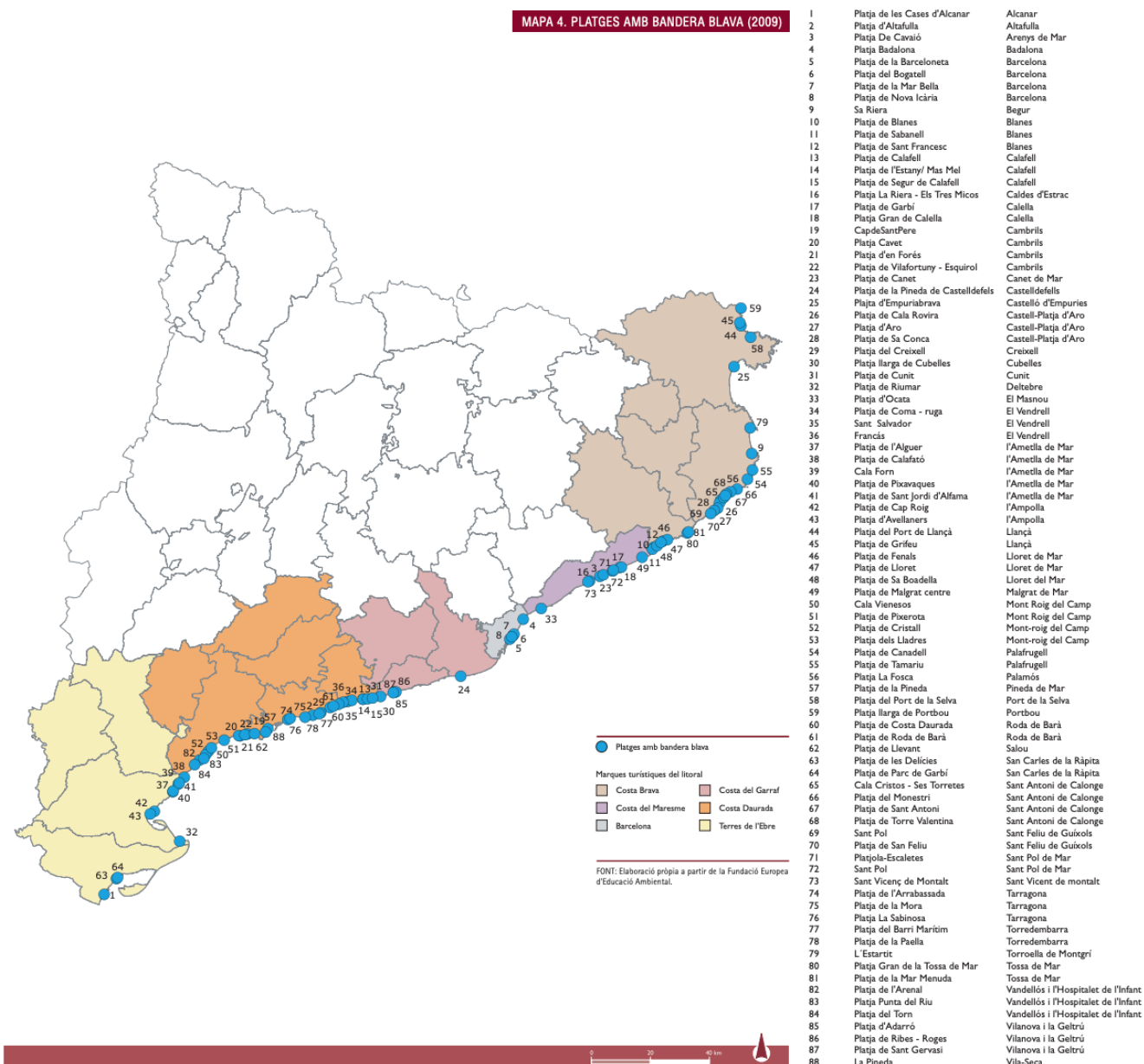
Segons les dades de la Generalitat de Catalunya (2009), la costa de Catalunya està compresa entre el cap Falcó (a la part meridional del cap de Cervera) i el riu Sènia, al sud. Té una longitud de 826,5 km, dels quals 280 km són platges compreses entre els 72 municipis que en tenen. Una dada a remarcar i que condiciona la tipologia de les platges és que el 59% dels primers 100 metres de terra davant la franja costanera catalana és terreny urbanitzat.

Es poden identificar 6 zones ben delimitades des del nord fins al sud del litoral català: la Costa Brava, la Costa del Maresme, Barcelona, la costa del Garraf, la Costa Daurada i Terres de l'Ebre. En el present projecte es treballarà per tal de donar cobertura a totes les platges compreses en aquests trams.

El litoral és la zona on més turisme es desenvolupa de tot Catalunya. Es considera una zona altament turística i destacada que compta amb aproximadament 90 platges de bandera blava, distribuïdes en gran manera de manera equitativa per tot el litoral català, com es pot apreciar a la imatge 0.

Hi ha morfologies molt diferents entre aquestes platges. Per exemple, platges sense un gran desnivell a la Costa Brava, platges grans i obertes al Maresme, badies a l'Ebre o platges urbanes encaixades a la Costa Daurada. Aquesta varietat crea un ecosistema molt complex i dinàmic, que és alhora molt atractiu. Les platges de la costa catalana i la seva diversitat són un al·licient que atreu turistes tant nacionals com internacionals, i és necessari treballar en un pla per tal d'oferir la millor experiència possible durant l'escenari de pandèmia.

Imatge 0: Platges amb bandera blava del litoral català

Font: Generalitat de Catalunya (2009)

5. Marc teòric

5.1. Introducció a la pandèmia

El virus de la Covid-19 va aparèixer a la Xina per primer cop el desembre de 2019, país on ha provocat fins a 4.600 morts durant el 2020. Els primers símptomes que es van donar a conèixer van ser la tos seca, la pèrdua de la percepció dels sabors i la febre. L'origen del virus és incert i la falta de precedents ha provocat que la seva difusió a escala global es descontrolés.

El primer cas registrat a Europa va ser a França, el 24 de gener de 2020. El primer mort al continent europeu per Covid-19 es va donar també a França, a finals de febrer, i l'estat de pandèmia mundial va ser decretat l'11 de març de 2020. En aquest moment al virus no se li donava la importància que realment tenia. Es creia que era una simple grip, tot i que els països que ja es trobaven amb un gran nombre d'infeccions alertaven de la gravetat de la situació. Això va provocar una escalada en el nombre d'infeccions. Europa estava experimentant un creixement exponencial dels contagiats, i això va provocar un tancament en quarantena en la majoria de països (Centre de Documentació Europea d'Almeria, 2021).

Forte (2020) confirma que durant l'any 2020 s'han registrat 27.321.466 casos al continent europeu, amb un nombre estimat de morts que supera el mig milió. Segons el Ministeri de Sanitat Espanyol (2020), s'han registrat entorn de 2 milions de casos per Covid-19 al territori espanyol durant l'any 2020, amb 50.000 morts.

A dia 27 de maig de 2021, segons la pàgina oficial del COVID-19 gestionada per Google, que agafa informació directa i oficial dels diferents departaments de sanitat dels països afectats, hi ha hagut en tot el món 168.502.092 casos confirmats de Covid-19 i 3.500.383 morts a causa del virus.

Per frenar l'avanç del virus, arreu del món s'han aplicat mesures de control diferents, de menor i major magnitud, com l'aïllament domiciliari, total o parcial, en quarantena de la població mundial, que entre el 2 i el 29 de març de 2020 van iniciar progressivament la majoria de països segons la virulència/les afectacions de cada país. Hsiang *et al.* (2020) estima que amb el tancament del març 2020 es van evitar fins a tres milions de morts en onze països europeus. A la Xina, Corea del Sud, Itàlia, Iran, França i els Estats Units es van prevenir 500 milions d'infeccions; això sí, amb un impacte devastador sobre l'economia. Durant la quarantena moltes fàbriques no tenien permès obrir i produir, o enviar productes o rebre el material de base necessari a causa d'impossibilitats logístiques, i moltes empreses no ho han suportat econòmicament i han tancat, i han eliminat molts llocs de treball, amb el que l'atur ha augmentat molt notablement. Aquest fenomen ha afectat a diversos sectors econòmics impossibilitant que es desenvolupin activitats comercials bàsiques pel correcte funcionament de molts treballs. El gran percentatge de persones afectades ha disminuït el seu nivell adquisitiu, retroalimentant aquesta bola de neu originada des de l'inici de la pandèmia, tal com diu Yeh (2020).

Davant l'enorme reducció de volum de visitants, els països intenten recuperar-se econòmicament des de fa més d'un any oferint activitats turístiques diferents per atreure més públic, com a alternatives segures a les activitats convencionals, tal com exposen Hsiang *et al.* (2020). La frenada econòmica pel tancament d'empreses i comerços ha provocat que el poder adquisitiu de moltes famílies es vegi limitat, fet que afecta el sector turístic

directament, ja que es realitzen menys viatges tant nacionals com internacionals. En moltes regions el turisme no és el principal factor de generació de riquesa, però hi ha països o zones en concret que en depenen plenament, donat que concentren la majoria de la facturació anual en certes temporades de l'any. Als tròpics i zones costaneres la recuperació serà més lenta, a causa de la dependència d'aquests en l'avanç del turisme internacional, expliquen Gössling, Scott i Hall (2020). En general però, s'espera que la recuperació a llarg termini sigui lenta i que moltes empreses tanquin en el procés per falta d'adaptació. Per això Grech, Fabri *et al.* (2020) insisteixen en la necessitat de repensar el model i l'oferta turística per poder sobreviure. És essencial trobar solucions innovadores que s'adaptin a les noves necessitats dels usuaris.

Segons la patronal de turisme d'Espanya, Exceltur (2021), la facturació del conjunt de les activitats relacionades amb el turisme l'any 2020 va caure aproximadament un 70% respecte al 2019, i l'atur va registrar una caiguda interanual del 13,7%, valor que hauria augmentat exponencialment sense l'existència dels expedients de regulació temporal de l'ocupació (ERTO). La xifra anual de turistes l'any 2020 no va arribar als 20 milions, que és un greu descens en comparació als 42,6 milions de l'any 2019. Només es van registrar 76 milions de passatgers aeris, en comparació als 275 milions registrats durant l'any 2019. Entre els mercats emissors més importants destaca la caiguda del Regne Unit, que va enviar un 82,4% menys de turistes a Espanya que l'any 2019. La despesa realitzada pels turistes de Regne Unit a Espanya es va veure reduïda en un 78,5%. Entre gener i el novembre de 2020 els negocis relacionats amb el turisme van veure reduïda la seva capitalització interanual un 74,5% i es van perdre 9.000 llocs de treball a Espanya. Sens dubte, va ser un dur cop per a una indústria que representa ni més ni menys que un 12% del PIB nacional. Aquestes dades mostren clarament com d'afectada es va veure l'economia del sector turístic espanyol que haurà de recuperar-se lentament per a arribar a un punt similar al de 2019 (Díaz, 2021).

Aquells països on la seva oferta internacional inclou "sol, mar i sorra", el turisme de costa significa un percentatge molt elevat del PIB nacional, asseguren Mestanza-Ramón *et al.* (2020) al seu estudi sobre els paràmetres del turisme costaner. Per aquest motiu, els governs senten la pressió de reobrir les platges amb les primeres indicacions de millora pandèmica intentant mantenir unes mesures sanitàries que siguin suficientment segures i que garanteixin una bona experiència a l'usuari. Els desplaçaments internacionals varien segons l'estat de la pandèmia en cada país, però les mesures comencen a relaxar-se i s'inicia l'obertura de fronteres.

Un cop aixecades les restriccions de mobilitat entre països, l'Organització Mundial de Nacions Unides pel Turisme (UNTWO, 2020), posa èmfasi en la necessitat i la responsabilitat que suposa prioritzar la seguretat. Per altra banda, Prideaux, Thompson i Pabel (2020) asseguren l'existència d'una necessitat d'involucrar a experts per a desenvolupar estratègies de mesures que responguin a sectors concrets com el turisme costaner, donat que no hi ha precedents històrics.

5.2. La por dels usuaris de platges

Tenint en compte que un dels objectius secundaris del present treball és "Estudiar quins són els factors que fan sentir inseguretat als usuaris de platges i amb quines mesures se senten més segurs", aquest apartat tracta com i perquè prenen les decisions els turistes.

Les decisions que prenen els turistes a l'hora d'escollir tant destinacions com activitats turístiques són influenciades per com de segur creuen que és el lloc de destí, segons Novelli, Burgess, Burgess, Jones i Ritchie (2018). La percepció del risc és un factor subjectiu que es construeix mitjançant diferents estímuls que percep l'individu, en aquest cas el turista: informació que reben sobre els propis riscos, factors emocionals que els afecten, experiències personals i de persones properes, el moment actual de la societat i factors ideològics propis de cadascú.

En aquesta línia també Dryhurst *et al.* (2020) mostra, respecte a la percepció del risc i la Covid-19, que quan es percep més risc general per part de la població és menys probable que es visitin llocs públics, provocant menys mobilitat i generant més demanda a llocs més aïllats. En el seu estudi, efectuat amb una mostra d'aproximadament 7.000 persones de 10 països diferents, trobem que els factors més determinants sobre la percepció del risc han estat: la confiança en les institucions i les seves accions i, per últim, la informació obtinguda per medis propis i el criteri personal. La voluntat d'assumir el risc és un factor que afecta negativament a la percepció del risc. Segons Cori, Bianchi, Cadum i Anthonj (2020) ignorar les mesures de seguretat aporta sensació de seguretat, i es percep el risc en menor mesura. Aquesta actitud pot sorgir a partir d'una ideologia, una informació diferent de l'oficial o un escepticisme propi de la personalitat de cadascú.

Cadascú té les seves peculiaritats, però també n'hi han de trets en comú que vénen donats de naixement. La naturalesa humana i la voluntarietat natural ens fan prendre riscos, ser optimistes, en alguns casos per desinformació, a causa de falta de dades contrastades o la falta d'experiència pròpia o de persones properes amb el virus, diu France (2000). Encara que la percepció del risc d'infecció és alta per la majoria de la població, la percepció de la perillositat d'aquest no és tan alta. Igualment, quan el nombre de casos positius i morts disminueix, la percepció del risc també disminueix. De fet, la percepció del risc també tendeix a disminuir si el nombre de casos es manté estable, exposa Kaperson, Renn *et al.* (1988). Aquesta és la teoria de l'habitució a les accions, fenomen que es dona quan s'ha exposat a l'individu a un estímul similar durant un període extens de temps sense cap canvi a pitjor. Contràriament, si la situació empitjora la percepció del risc tendeix a augmentar, corrobora Gerhold (2020). Per la seva banda, Yeginsu (2020) exposa que quan la ràtio d'infectats per COVID-19 va baixar i les restriccions de la quarantena van disminuir al país, la percepció del risc en els visitants de les platges va decreixer dramàticament.

Als llocs oberts, com les platges, es té una percepció molt més baixa del risc que a les zones tancades o locals, els usuaris les consideren zones més segures. Així, la gent que va a les platges i no percep el risc és més probable que ignori les mesures preventives asseguren Zielinski i Botero (2020). I aquest és un greu problema perquè es crea una sensació general que anar a la platja és una activitat de risc baix. Es requereix doncs un pla de mesures sanitàries efectives que donin confiança i una comunicació que produeixi un efecte positiu en la gent, en el sentit que no disminueix massa els nivells de risc percebuts.

5.3. Factors a tenir en compte a l'hora de prendre mesures

Per tal de respondre al primer objectiu secundari, que consisteix a analitzar quins són els factors a tenir en compte a l'hora de prendre mesures, en aquest apartat s'analitza com es transmet la COVID-19 i les possibles formes de transmissió a les platges, i seguidament es veuran aspectes importants a considerar per establir les mesures pertinents.

Tant Yepes (2020) com Zielinski i Botero (2020) coincideixen en el fet que caldria tenir moltes dades sobre el virus i conèixer exactament com es contagia per saber com afrontar-lo. Es tracta d'un virus molt nou i no hi ha prou informació científica, fet que dificulta la presa de mesures i trobar la solució al problema.

Per altra banda, el fet que hi hagi persones contagiades de COVID-19 que són asimptomàtiques o presimptomàtiques, com que no són coneixedores de què tenen el virus, no prenen les mesures necessàries per prevenir el contagi (Zielinski i Botero, 2020) i és per aquests casos que s'han de prendre mesures estrictes que evitin la transmissió.

5.3.1. Transmissió del virus a les platges

Per a poder crear mesures que siguin efectives és important saber com funciona i es comporta el virus.

L'Organització Mundial de la Salut (*World Health Organization*, 2020) explica que el virus es pot propagar per la boca, sigui parlant, tossint o esternudant. Les partícules que van a la saliva són molt pesades, perquè viatgen en gotícules i cauen ràpidament a les superfícies més properes en un radi d'un metre. Per aquest motiu es recomana l'ús de mascareta, que evita que les gotícules que emetem al parlar o tossir surtin de la boca.

Una altra manera de transmetre el virus és mitjançant la transmissió aèria. Durant la transmissió aèria els microbis viatgen en nuclis goticulars, és a dir, gotetes més petites que les gotícules. Això permet que els microbis se sostinguin en l'aire durant períodes llargs de temps. Aquesta transmissió es dona quan, per exemple, algú respira o fuma, i a causa del seu estat gasós es pot expandir a més d'un metre de distància, segons el *Centro Nacional de Vacunación y Enfermedades Respiratorias* (2020).

Les gotícules que es transmeten parlant, tossint o esternudant són les més perilloses, perquè la transmissió per aire els nuclis goticulars perden força amb la distància i el temps. Aquestes gotícules poden caure a superfícies com la sorra, una barana o una taula d'un restaurant, però no suposen una causa comuna de transmissió i no s'ha demostrat que sigui un focus de contagi clar. Tot i això, s'ha comprovat la presència del virus en les femtes de pacients infectats de la COVID-19. També s'ha estudiat que la manca de tractament de les aigües residuals domèstiques i l'abocament d'aigües pluvials directament o indirectament a través dels rius fins al mar són una greu amenaça per als banyistes i les persones que utilitzen aquestes aigües en llocs costaners, que es poden infectar per ingestió, inhalació o contacte amb els ulls. Però no hi ha prou evidència científica per afirmar que aquestes siguin fonts de contagi (Zielinski i Botero, 2020).

En resum, la forma més comuna i perillosa de contagiar-se, i l'única demostrada, és el contacte proper amb un infectat de COVID-19, sigui per gotícules o per nuclis goticulars en un radi d'un a dos metres, on les gotícules mantenen el potencial de transmissió.

5.3.2. Normes per a la creació de mesures

Tot i que és molt important prendre mesures per contenir l'expansió del virus i augmentar la seguretat dels usuaris, Yepes (2020) recorda que també s'ha de tenir en compte que les platges, i el turisme de sol i platja, són una part molt important de l'activitat econòmica del país i, per tant, de l'ocupació.

La solució extrema per evitar el risc de contagi en platges seria la prohibició de l'ús de la platja, però no és una solució vàlida perquè comporta desocupacions i grans danys a les activitats econòmiques, assegura Yepes (2020). Contràriament, la solució extrema per no causar danys econòmics i d'ocupació és no establir cap regulació a les platges, però no és segur per als usuaris de la platja. Per tant, la solució al problema de les platges es troba en un punt mitjà entre les dues solucions extremes. Segons el mateix autor, hi ha cinc consideracions que condicionen la cerca de la solució.

1a) El més important és que la seguretat assoleixi uns límits raonablement alts, tenint en compte que no és possible arribar a la seguretat absoluta. L'èxit de les mesures proposades que no siguin farmacèutiques, com vacunes o tractaments, dependran, en gran part, de l'acceptació pública. D'aquesta manera, tal com destaquen Wen *et al.* (2020), és important que la mesura s'expliqui bé, que sigui segura i que sobretot sembli segura.

2a) Les mesures aplicades han de ser senzilles d'executar i controlar, així com d'entendre per tots els agents involucrats. Les normes han de ser clares perquè tothom les entengui de la mateixa forma i no es doni lloc a distintes interpretacions. Les persones reaccionen millor a mesures comunicades per òrgans oficials de manera clara i concreta, amb líders d'opinió formats en el tema reconeguts de manera pública, que transmeten severitat en el seu llenguatge i donen informació completa i transparent dels motius de la mesura, segons Wen *et al.* (2020).

3a) Les solucions no poden tenir un alt cost econòmic i s'han de poder implantar immediatament. A més, la seva eficiència ha de ser contrastada o amb un estudi previ si es tracta d'una solució innovadora. Segons Mestanza-Ramón (2020), la majoria de països que ofereixen un turisme de costa han vist reduït el seu pressupost públic, a causa de la falta d'ingressos en l'àmbit turístic.

4a) Hi ha d'haver un sol òrgan que s'encarregui de prendre decisions, encara que siguin solucions immediates a problemes. Aquest òrgan és el que ha de coordinar a les diferents administracions i organismes involucrats a les platges: les Comunitats Autònomes, Diputacions, Ajuntaments, Demarcació de Costes, Autoritat Marítima, Autoritats Sanitàries, Creu Roja, Guàrdia Civil, Empreses, Òrgans de Gestió de Platges, entre d'altres.

5a) Encara que sigui la comunitat autònoma qui posa les normes, totes s'han d'adaptar a cadascun dels municipis i platges. Cada platja és diferent i requereix una individualització per les seves característiques úniques.

Oficialment la Generalitat de Catalunya (2016), distingeix Catalunya entre dos tipus de platges: les urbanes i les naturals. Els trams urbans inclouen urbans i semiurbans, i els naturals inclouen semiurbans, naturals i verges. De la taula 1 extraïem que un 46% de les platges registrades a Catalunya són naturals, mentre que un 54% són urbanes. Cal dir que aquests percentatges no inclouen platges fluvials ni penya-segats.

Taula 1. Classificació de platges a Catalunya

Àmbit territorial	Total Platges	Natural	Urbana	Total Trams
Girona	260	142	129	271
Barcelona	136	33	109	142
Tarragona	83	36	62	98
Terres de l'Ebre	81	49	36	85
Total	560	260	336	596

Font: Generalitat de Catalunya, Departament de Territori i Sostenibilitat (2016).

En conclusió, cada platja té les seves peculiaritats i és possible que necessiti alguna mesura diferent, però calen mesures comunes per a oferir un model sòlid i estandarditzat segons la tipologia de platja (Yepes, 2020). D'aquesta manera és més fàcil divulgar les restriccions des d'un sol òrgan públic, l'usuari de la platja ho entendreà millor i ho respectarà més (Wen *et al*, 2020).

Un dels factors a tenir en compte a l'hora de prendre mesures individualitzades referents a l'aforament, o la distància entre persones, és la capacitat de càrrega de cada platja. És una eina molt útil perquè ajuda a les autoritats a saber el nombre exacte de persones que poden accedir a una platja per a poder mantenir la qualitat ambiental i garantir una bona experiència. En l'estat de pandèmia actual, s'ha de tenir en compte aquest factor, però no per seguretat ambiental, sinó per seguretat sanitària, donat que ajudarà a determinar amb exactitud quanta gent pot entrar a la platja un cop aplicades les mesures pertinents. La fórmula de la capacitat de càrrega per seguretat sanitària s'haurà d'adaptar a les necessitats per fer front al virus, afegint nous paràmetres.

5.4. Mesures de prevenció de la COVID-19 proposades pels experts

Aquí es presenten les mesures que els experts han proposat al llarg de la pandèmia per fer front al virus en les platges. Considerem les recomanacions o imposicions executades des de les autoritats sanitàries, en aquest cas, les que prevalen sobre el govern català són el *Ministerio de Sanidad del Gobierno de España* i l'Organització Mundial de la Salut.

Segons l'Organització *Mundial de la Salut* (2021) les precaucions recomanades per autoprotegir-se són: 1) Practicar el distanciament social, 2) portar mascareta especialment quan no es pot mantenir la distància de seguretat, 3) mantenir les habitacions ventilades, 4) evitar concentracions de gent i contacte proper amb usuaris no convivents, 5) netejar-nos les mans sovint i, en cas de tossir, fer-ho al colze o en un paper i tirar-lo immediatament a la brossa. No oblidar tampoc comprovar quines són les recomanacions on vius i treballes, que poden ser diferents. L'OMS insisteix en la necessitat de practicar totes i cadascuna de les mesures preventives per a garantir un bon nivell de protecció individual.

La informació que dona a la ciutadania el *Ministerio de Sanidad del Gobierno de España* (2021) sobre com protegir-se del virus és complir els sis següents passos: Usar la mascareta adequadament, mantenir la distància de seguretat d'un metre i mig amb tots els usuaris, evitar tocar superfícies que puguin estar contaminades o, en el cas que sigui inevitable,

netejar-se les mans contínuament, ventilar els espais tancats, mantenir contacte amb el nombre de persones més reduït possible i quedar-se a casa en cas de tenir símptomes.

Per tal de respondre a les direccions que donen el *Ministerio de Sanidad* i l'OMS, Yepes (2020) considera que s'han de prendre, almenys, cinc mesures, desenvolupades als següents apartats, i complementades amb mesures que han proposat altres experts en la matèria.

5.4.1. Distància social

Per a garantir la distància social, cada usuari ha d'estar separat per "x" metres dels altres usuaris de la platja, sent x el nombre de metres que cada autoritat sanitària proposa. La *Organización Mundial de la Salud* (2021) diu que el distanciament social ha de ser d'almenys 1 metre, mentre que el *Ministerio de Sanidad del Gobierno de España* (2021) proposa que sigui 1,5 metres. El *Centro Para el Control y la Prevención de Enfermedades* (2021) considera que s'han de mantenir 1,8 metres de distància.

Yepes (2020) proposa una distància de separació de 2 metres com a mínim, per a reduir riscos. La predisposició dels usuaris ha de ser òptima per a aprofitar l'espai al màxim, i ha escollit una formació de triangles equilàters com a solució, il·lustrat a la imatge 1, que garanteixen una entrada acceptable de gent a la platja i mantenen la distància de 2 metres entre tothom.

Imatge 1. Distribució estàtica

de conjunts d'usuaris

separats per 2 metres

Font: Yepes (2020)

5.4.2. Control d'usuaris a la platja

Una proposta seria que a cada platja es controli l'aforament, l'ús i l'accés, segons el tipus de platja d'una manera o altra (Yepes, 2020). Per exemple, en les platges massives interessarien els dispositius que mesuren la temperatura corporal a distància, en les petites i allunyades, controlar el nombre de vehicles i en les que estiguin adaptades per persones vulnerables, un control sobre el compliment de les normes sanitàries. Aquestes mesures s'han de prendre per la seguretat sanitària, però també fa augmentar la confiança de l'usuari de platja en les autoritats.

Garantir la distància social de seguretat a la platja entre els usuaris no convivents és una tasca difícil d'abordar completament des del govern de la Comunitat Autònoma, perquè s'ha de fer un estudi de cada platja en particular calculant la capacitat de càrrega, tenint en compte la distància social i, alhora, el moviment pel recinte dels usuaris. El control de la distància social s'ha de fer diferent segons dos tipus de platges: petites i grans.

En les platges grans amb un gran percentatge d'ocupació s'ha de reduir la densitat. Es proposen quatre maneres, que es poden usar paral·lelament, i s'insisteix a dir que cada municipi i platja ha d'abordar el problema individualment.

En primer lloc, controlar la densitat segons la laminació de la corba d'ús. Yepes ha desenvolupat un sistema que consisteix a estudiar quanta gent s'espera en cada franja horària, i prendre mesures de restricció horària durant aquelles hores en què s'estima l'estada de més gent a la platja que la capacitat de càrrega segura d'aquesta. Per tant també

s'ha d'estudiar la capacitat de càrrega segura en temps de pandèmia (més endavant en aquest apartat es troba com calcular-la). Les mesures de restricció horària serviran per eliminar la saturació de la platja. La seva proposta és calcular la franja d'edats dels turistes que acudeixen a la platja en qüestió i restringir-ne l'ús a les edats més vulnerables durant aquesta franja temporal. Si no és suficient amb les edats més vulnerables, decidir a quines altres franges d'edat se'ls ha de restringir l'ús. En aquelles platges que la capacitat de càrrega segura sigui més alta que l'ocupació màxima que s'espera, no s'haurien de prendre mesures de restricció horària.

La segona proposta per reduir la densitat i d'aquesta manera garantir la distància social és separar les zones d'ús de la platja; zona d'accés, zona de repòs, zona de resguard, zones de concessions, zona lliure, zona esportiva, etc. Cada zona hauria d'estar separada per 10 metres de la resta, per on es posen les passarel·les. La zona de concessions s'hauria de traslladar a la part posterior de la platja, ja que ocuparan molt d'espai tenint en compte les normes de distància de seguretat que s'han de prendre.

En tercer lloc, es podria zonificar la platja per a les persones vulnerables. Considerant que són les persones majors de seixanta-cinc anys les que entren en aquest grup, es podria reservar el 20-25% de la superfície de la platja pel seu ús exclusiu i els seus recursos especials. També es proposa el mateix mètode per a les famílies amb nens menors de catorze anys.

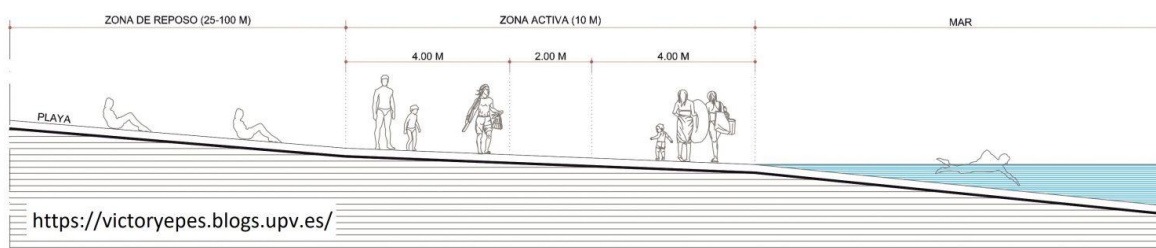
Per últim, duplicar les passarel·les en els accessos de les platges, separades per 2 metres, per usar sempre una passarel·la d'entrada i l'altre de sortida, i així evitar l'encreuament d'usuaris.

Es planteja que per calcular la densitat de la platja tenint en compte la distància social segura per evitar contagis, s'ha de tenir en compte el moviment de les persones (Yepes, 2020). És a dir, tenint en compte que les autoritats sanitàries diuen que la distància entre persones ha de ser de 2 metres, és fàcil situar a totes les unitats convivents mantenint aquesta separació. Però si un usuari d'aquestes unitats es vol desplaçar a qualsevol punt de la platja, haurà de desobeir la distància segura.

La primera regulació per corregir això és duplicar les passarel·les d'accés a la platja, separant-les dos metres, que tots els usuaris circulin per la seva dreta i que la passarel·la de sortida sigui la situada més a prop de les dutxes i renta peus, situats també a dos metres. D'aquesta manera s'evita l'encreuament de persones.

Pel que fa a la zona de la riba del mar, normalment utilitzada per passejar, per evitar el creuament de persones s'hauria de respectar un mínim de deu metres en les que estigui prohibit posar para-sols i tovalloles. Quatre metres per passejar a cada sentit i dos metres de separació entre els dos sentits, com es pot apreciar en la imatge 2. Les persones haurien de passejar per la dreta, sense necessitat de senyalitzar els carrils.

Imatge 2. Distribució de la platja per garantir el passeig segur a la riba

Font: Yepes (2020)

Per a calcular la capacitat de càrrega d'una platja utilitzarem la fórmula de la capacitat de càrrega real. Cal dir que existeixen diverses maneres de calcular la capacitat de càrrega, però s'ha escollit aquesta fórmula perquè posa en contraposició la capacitat de càrrega i els factors limitants. Diversos experts, com Dias, Köroössy i Santiago, (2012), Tudela (2008) o Giménez (2008) expliquen com funciona.

Existeixen diversos factors que se solen tenir en compte: vent, erosió o períodes de reproducció d'espècies en perill d'extinció, que limitarien l'aforament segons exposa Dias, Köroössy i Santiago (2012) en el seu estudi per calcular la capacitat de càrrega turística. En aquest cas en concret s'ha d'afegir el factor de la COVID-19, que limita el percentatge utilitzable de la superfície clarament degut a la necessitat de distància social. S'utilitzarà la fórmula de la capacitat de càrrega real que es pot observar a la imatge 3. Ajudarà a determinar el nombre de persones que poden accedir a la platja de manera segura i estandarditzada, sempre tenint en compte les característiques úniques de cada platja com a factors limitants.

Imatge 3. Fórmula de la capacitat de càrrega

$$CCR = CCF \times FC_1 \times FC_2 \times \dots \times FC_n$$

Font: Dias, Köroössy i Santiago (2012)

Per a determinar el factor corrector s'utilitzarà la fórmula de la imatge 4, on "FC" significa Factor de Correcció.

Imatge 4. Fórmula factor de correcció

$$FC = 1 - (MI/Mt)$$

Font: Dias i Cordeiro (2012)

La "Mt" de la imatge 4 significarà Magnitud total i la "MI" Magnitud limitada. La magnitud total seria el total d'algun valor, com per exemple dies de l'any, i la magnitud limitada podria ser els dies de pluja a l'any, per exemple. Dividint les dues s'obté un número per sota del número 1 que multiplicarà la Capacitat de Càrrega Físic (CCF), obtenint una CCR com a resultat que serà menor a la CCF (Dias, Köroössy i Santiago, 2012).

5.4.3. Sistema de desallotjament de les platges

En cas que s'estiguin incomplint de forma greu les mesures de seguretat i el caos sigui incontrolable, es considera que s'ha de tenir un sistema per desallotjar la platja (Yepes, 2020). Actualment existeix el sistema de banderes a les platges. Les més comunes són la verda, la groga i la vermella, però també existeix la bandera negra, la qual implica el tancament tant de la zona de bany com de tota la platja. Els municipis podrien utilitzar-la amb aquest fi, si l'autoritat sanitària corresponent considera que aquesta situació és de suficient risc per a usar-la. La bandera negra es podria complementar amb avisos per megafonia i altres medis dels quals disposi el municipi. Les autoritats han de desenvolupar un sistema d'evacuació que garanteixi les mesures de seguretat necessàries.

Actualment no existeixen plans de desallotjament de platges o espais per incompliment de les mesures de seguretat imposades per la prevenció de la COVID-19. No és un aspecte que altres experts s'estan plantejant.

5.4.4. Contacte amb les superfícies

Evitar el contacte amb les superfícies en què el virus pugui estar actiu també és una manera de controlar el risc de contagi. Tot i que no hi ha estudis sobre la capacitat de contagi en aquest àmbit, Yepes proposa el tancament de les àrees de joc i esportives (Yepes, 2020). Per altra banda, els polsadors de dutxes i renta peus també poden ser un focus de contagi i es recomana que els usuaris no ho toquin directament amb les mans, millor fer-ho amb la tovallola.

Per la seva part, el *Ministerio de Sanidad del Gobierno de España* (2021) recomana que es desinfectin contínuament les baranes, gandules, para sols, passos d'accés a l'aigua, dutxes, papereres, seients i altres materials de mobiliari.

El *Centers for Disease Control and Prevention* (2021) aposta per desenvolupar i implementar un pla per netejar i desinfectar tots els objectes compartits entre usuaris i les superfícies que toquen diferents usuaris a la platja, evitant així, el tancament de les activitats. La implementació d'aquest pla ha d'anar acompanyada de la documentació de cada neteja i desinfecció i d'un sistema perquè els objectes desinfectats es mantinguin separats dels que no ho estiguin.

5.4.5. Sistema de neteja de la sorra

Com que no hi ha protocols per detectar el virus a la sorra, s'ha de prevenir el possible contagi (Zielinski i Botero (2020). Es recorda la importància de netejar i higienitzar les platges amb la regularitat imposada per les autoritats. També és important la neteja amb màquines eliminadores de residus a la sorra periòdicament (Yepes, 2020).

Els únics mètodes de neteja de platges que recomanen, ja que no contaminen l'ecosistema, són l'aeració de la sorra que permet a la llum solar actuar com a desinfectant natural, coincidint amb les recomanacions del *Ministerio de Sanidad del Gobierno de España* (2021) i l'addició d'ozó als netejadors mecànics de platges per protegir la sorra de bacteris i virus.

En referència a la relació entre els bacteris fecals i els virus, exposada a l'apartat 5.3.1., Bonadonna *et al.* (2019), recomana no banyar-se a les platges exposades a importants abocaments de clavegueram i aigües pluvials no tractades durant les setanta-dues hores després que hagi plogut, per prevenir el contagi de possibles virus.

5.5. Mesures de seguretat implantades a les platges

En aquest apartat es resol el segon objectiu secundari del projecte, que consisteix a analitzar diferents models d'organització de platges que s'han dut a terme a la temporada d'estiu 2020. Per tant, s'exposen les mesures preventives de salut pública per protegir a les persones del risc de contagi que diferents municipis han aplicat per controlar les platges durant la temporada d'estiu 2020. També s'exposa alguna proposta que finalment no es va dur a terme.

Donat que la informació de cada municipi està extreta de plans de contingència complets i detallats, a continuació s'exposen les mesures recomanades per les autoritats sanitàries que són comunes en tots els plans i que s'han imposat de forma similar en cada municipi. En aquest cas s'exposen les *Recomendaciones para la apertura de playas y aperturas de baño tras la crisis de la COVID* publicades per el *Gobierno de España* (2020), però són comunes i similars en tots els països.

En primer lloc, mantenir la distància respecte a la resta de persones de més d'1,5 metres, també dins de l'aigua, excepte amb les persones convivents o que vagin en el mateix grup. A l'hora d'instal·lar-se a la platja també s'han d'ubicar les pertinences per poder seguir garantint aquesta distància. Els grups poden ser com a màxim de 15 persones i cal evitar compartir menjar i estris. Si l'ocupació de la platja no està controlada, es demana no accedir-hi si no es pot mantenir 1,5 metres de distància amb la resta d'usuaris donada l'elevada ocupació. En el cas que hi hagi control d'aforament, respectar les indicacions dels agents cívics.

Tots els serveis i instal·lacions que es troben a la platja han d'extremar les mesures d'higiene i han de ser degudament i periòdicament netejats i desinfectats. Tots els elements d'ús compartit es netegen i desinfecten cada cop que es canvia d'usuari i a l'inici i final de la jornada. És important la ventilació constant dels espais tancats. Recomanen que sempre que es pugui s'instal·lin equipaments que redueixin la necessitat de contacte directe entre les instal·lacions i els usuaris i cartells informatius amb instruccions d'utilització i mesures per prevenir la propagació del virus.

L'ús de les dutxes, rentapeus, lavabos i serveis públics es fa de forma individual, a excepció d'aquelles persones dependents. Estan permeses les pràctiques esportives, professionals i d'esbarjo si es desenvolupen sense contacte físic i mantenint dos metres de distància entre participants.

Si es presenten algun dels símptomes propis de la COVID-19, s'ha d'evitar les aglomeracions i comunicar-ho al seu centre de salut.

Es poden afegir mesures recomanades per les autoritats durant el transcurs de la temporada de bany.

En els següents subapartats es troben les mesures més diferencials de diferents plans de contingència. S'han escollit aquests plans en concret perquè tots ells presenten mesures diferents entre si, aportant diferents punts de vista a l'hora de gestionar la COVID-19 a les platges.

Cal destacar que tots els municipis estudiats, tot i que les autoritats sanitàries no ho han recomanat, han reforçat els serveis de neteja de la sorra i que han ampliat el nombre de persones de vigilància, salvament i infermers.

La informació trobada en els apartats compresos entre el 5.5.1. i el 5.5.7. ha estat extreta, a no ser que es citi una altra font, del *Plan de contingència de Vélez-Málaga* elaborat per l'Ajuntament de Vélez (2020), del *Plan de contingència de las playas de Cádiz* elaborat per l'Ajuntament de Cadis (2020), de l'article publicat a la pàgina web de *Sala de Prensa de Lloret Turismo* (2020) anomenat *Lloret de Mar presenta el dispositivo de zonificación de playas y el plan integral de preparación del destino para el verano 2020*, de la *Normativa general COVID-19* elaborada per la diputació de Biscaia (2020), de l'article publicat pel govern peruà (2020) a la seva pròpia pàgina web, anomenat *Coronavirus: uso de las playas como espacio público*, de l'article publicat pel diari *As* (2020) anomenat *Plan para el acceso a la playas en Perú: medidas y restricciones en Lima*, del *Plan de contingència para las playas frente al COVID-19* elaborat per l'Ajuntament de Castro-Urdiales (2020), del *Plan de contingència de las playas de Algeciras ante el COVID-19* elaborat per l'Ajuntament d'Algesires (2020), del *Plan de contingència frente al Coronavirus Sars-CoV-1 en las playas de Pilar de Horadada, Playa de los Jesuitas* elaborat per l'Ajuntament de Pilar de Horadada(2020), de *Playas seguras verano 2020* elaborat per l'Ajuntament d'Elx (2020) i de l'article publicat per Antena 3 notícies (2020) anomenat *Gandía pone a la venta el kit para construir 'parcelas anticoronavirus' en la playa*.

5.5.1. Horaris d'obertura i tancament

Els Ajuntaments de Cadis, Algesires, Elx, Begur i el govern de Biscaia han optat per posar horaris d'obertura a les seves platges. Les platges de Begur i Cadis han optat per tenir diferents horaris d'obertura entre elles. A Cadis, fora d'aquest horari, es permet la realització d'activitats esportives, professionals i d'esbarjo, sempre que es puguin realitzar individualment i mantenint la distància de seguretat.

5.5.2. Accés a la platja

Des de l'Ajuntament de Vélez, Lima, Castro Urdiales, Algesires i a la *Playa de los Jesuitas*, han separat els punts d'accés i de sortida a la platja, en aquelles que tenen barreres per delimitar l'accés. A les platges de Vélez que no tenen un punt d'accés delimitat, s'apel·la la responsabilitat dels usuaris en tota la platja.

A les platges de Lima l'accés es farà sota contínua observació als usuaris perquè aquests no presentin símptomes propis de la COVID-19.

A les platges de Cadis, Lloret de Mar, per accedir a la platja han articulat passarel·les articulades de fusta per a realitzar els circuits d'entrada i sortida separatament. En cas que no sigui possible que les passarel·les siguin suficientment amples, a Cadis s'han habilitat tarimes o descansadors on poder-se apartar per garantir la distància de seguretat. A més, han reservat les rampes per ús exclusiu per a les persones amb mobilitat reduïda. Hi ha zones habilitades a l'ombra mentre s'espera per accedir a la platja, en aquelles platges on és possible.

5.5.3. Control d'aforament

L'Ajuntament de Vélez ha optat per fer un control d'aforament en les platges que sigui possible. El funcionament serà a partir de parcel·les amb els deguts carrils de circulació, marcats a la sorra i amb banderes. Aquestes parcel·les són de 5 m² de superfície que poden ser ocupats per una o dues persones. Per evitar llargues cues per accedir a les platges, existeix una aplicació mòbil que permet als usuaris reservar la seva parcel·la. Els controladors de platges són els ocupats d'acomodar als usuaris. L'aforament també està controlat amb la utilització de Drons que permeten observar des de l'aire el comportament dels usuaris.

A les platges de Cadis, el control d'aforament es duu a terme de la següent manera: En principi, la responsabilitat de complir les normes, anunciades als accessos principals de cada platja amb panells informatius, és dels usuaris de platja. Han d'ocupar, cada quatre persones com a màxim una parcel·la imaginària de 25 m², garantint dos metres de distància de seguretat amb la resta d'usuaris. La policia local estima el nombre de persones des dels terrats dels edificis més pròxims. El personal de socorrisme ho complementa des de les torres de salvament així com el voluntari de protecció civil i, si n'hi ha, els auxiliars de platja. Quan la platja està a un 80% d'aforament, s'avisava per megafonia als usuaris de la platja. I quan supera el màxim d'aforament, s'ordena per megafonia el desallotjament.

A les platges d'Algesires, els socorristes situats als llocs de salvament calculen a ull el tant per cent d'ocupació a la platja. I actuen exactament igual que a les platges de cadis en el cas que la platja arribi al 80% o al 100% de l'aforament.

A Lloret de Mar opten per realitzar el control a través de càmeres IP que detecten les zones lliures i ocupades, que permeten a l'equip de vigilància saber en tot moment el percentatge d'ocupació. En cas que l'ocupació assolís el seu màxim, l'equip limita els accessos a les platges.

Per altra banda, les dues platges més grans de Lloret de Mar es divideixen en tres zones que seran ocupades segons el perfil de visitants, cadascuna d'elles amb els serveis adaptats per les necessitats de cada col·lectiu. Inclús les zones de bany estan delimitades per zones. Els tres perfils diferenciats són els següents:

- Sèniors, tant individuals com parelles de més de setanta anys. La zona disposa de doble passarel·la, una línia de vida per ajudar al bany i servei de bany assistit, que es pot usar amb prèvia reserva.
- Nuclis familiars amb nens. Aquesta té una àrea d'esbarjo per als nens, la qual té mesures especials d'higiene.
- Adults sense nens, tan individuals com en parella i grups d'amics

Les platges de Biscaia apel·len a l'autoresponsabilitat dels visitants, i no realitzen control d'aforament. Però els dies que es pot preveure saturació de persones a la platja, sempre que hagi estat amb avís previ i amb suficient antelació, la platja és d'ús exclusivament actiu i dinàmic, i per tant, els usuaris només poden caminar i banyar-s'hi, però no poden estirar la tovallola a la sorra i parar el sol. Si és necessari, les platges es poden desallotjar i romandre tancades.

L'Ajuntament de Begur va optar per gestionar les seves platges de forma diferent segons la seva naturalesa i l'ocupació que s'espera a cada platja.

En dues de les seves set platges havien presentat problemes de sobreocupació els darrers anys. És per això que en aquestes platges s'han instal·lat para-sols, els quals es poden ocupar per un màxim de quatre persones d'un mateix nucli. Cada para-sol disposa de 9 m² per garantir que en el cas de màxima ocupació del para-sol, encara es puguin mantenir 2 metres de distància amb la resta d'usuaris. També hi ha carrils per desplaçar-se a l'aigua i a la sortida. La platja té horari d'obertura i tancament, i les persones que es situïn sota el para-sol mentre la platja està tancada seran desallotjades per les persones encarregades de l'aforament de la platja o per la policia local en cas que no se'ls respecti. També hi ha un espai reservat per a les persones que només vulguin fer un bany, sense estirar la tovallola. Se'ls hi reserva també un espai on deixar les seves pertinences personals.

En una de les seves platges es controla l'aforament des de l'únic punt d'accés i de sortida. Agents cívics controlen l'ocupació de la platja i realitzen el tancament de la platja quan aquesta està plena. Aquells usuaris que només volen banyar-se a l'aigua, practicar un esport nàutic o pescar, poden accedir a la platja tot i estar tancada pels agents que controlen l'aforament.

La resta de platges, que són de dimensions més grans i no tenen la possibilitat de tancar-les per controlar l'accés, no hi ha control d'aforament i són els socorristes els que avisen als departaments de l'Ajuntament corresponents sobre el percentatge d'ocupació de la platja, perquè ho publiqui, juntament amb l'ocupació de les altres platges, a la pàgina web de l'oficina de turisme. Així mateix és com gestionen les platges des de l'Ajuntament d'Elx.

A les platges de Perú han presentat una proposta interessant. Les províncies amb un alt nivell d'alerta i dades molt elevades, prohibeixen l'ús de la sorra a les platges, del mar i les pedres i roques que les envolten. Amb l'excepció que els esports aquàtics es poden seguir practicant en aquesta situació.

A la municipalitat de Lima, per la seva part, prohibeix qualsevol mena d'accés a la platja els dies festius, i els caps de setmana no es permet aparcar a cap vehicle que no siguin vehicles sanitaris i d'emergències, i tampoc es pot accedir a la platja amb transport públic.

L'Ajuntament de Gandia opta per posar a la venda uns *kits* d'ús voluntari per muntar la teva pròpia parcel·la a la platja. Es venen a les oficines de turisme del municipi per tres euros. Per tant, aposten per l'autoresponsabilitat d'aquells que volen mantenir la distància de seguretat amb la resta d'usuaris.

A Cadis, Elx i Biscaia, en els casos que sigui possible, es regula l'accés als aparcaments.

5.5.4. Instal·lacions, serveis públics i esports

Els serveis de dutxes interiors, vestuaris i taquilles romandran tancats a les platges de Cadis i Algesires excepte els destinats a persones amb mobilitat reduïda. Per tant, els lavabos només disposen de WCs, urinaris i aixetes amb dispensadors de sabó i assecadors de mans amb sensors. Els serveis dutxes exteriors, renta peus i fonts d'aigua també romandran tancats.

Els lavabos i vestuaris romandran completament tancats a la *Playa de los Jesuitas* i Algesires.

A la resta de platges es mantenen els serveis de neteja i higiene oberts, amb els protocols de neteja pertinents.

Les zones esportives a la platja i els serveis d'equipament per a esport nàutic segueixen obertes a les platges de Lloret de Mar i Perú, seguint els protocols d'higiene necessaris.

A Biscaia, a la platja d'Algesires i Elx, no es poden practicar esports de cap classe a la sorra, a part de passejar. El mateix passa a la ciutat de Lima, en la qual tampoc estan permesos els esports nàutics. A Elx hi ha zones determinades per practicar els esports a l'aigua.

Des de l'oficina de turisme de Lloret de Mar es segueixen oferint activitats de mini club, gimnàstica, *Zumba* i aeròbic, i com a novetat aquest any també ofereixen ioga.

5.5.5. Informació al públic

Als Passeigs Marítims i Platges de Vélez i Biscaia hi ha un sistema de megafonia des d'on s'informa als usuaris de les instal·lacions de les mesures d'autoprotecció que han de dur a terme, en diferents idiomes.

A Vélez i a les platges de Castro Urdiales es contracten informadors / controladors de platja, identificats degudament, que s'encarreguen principalment d'organitzar i informar els usuaris per tal que l'entrada a les instal·lacions sigui amb la major seguretat possible.

A Cadis, ja s'ha esmentat anteriorment que quan la platja està saturada s'avisava per megafonia de la necessitat de desallotjar la platja. També s'avisava de l'elevat percentatge d'aforament a través de tots els canals disponibles.

A Biscaia s'informa sobre el nivell d'ocupació per una aplicació comuna per totes les platges de la diputació, BizkaiUp. Es fa amb una tècnica semafòrica de tres colors. També s'informa sobre l'aforament a la pròpia platja, onejant una bandera segons la situació de l'aforament i avisant a través de megafonia.

A totes les municipalitats es desplega un pla de comunicació amb la intenció d'informar els usuaris de les platges sobre les mesures preses al municipi segons el pla de contingència.

5.5.6. Ús de la mascareta

A Lima hi ha l'obligació d'usar la mascareta durant tota la permanència a la platja. Com que també està prohibit el consum d'aliments i begudes (exceptuant l'aigua), no es pot prescindir de la mascareta en cap moment.

A la resta de platges, la mascareta no és obligatòria sempre que es mantinguin dos metres de separació amb la resta d'usuaris no convivents, tant a l'aigua com prenent el sol. S'ha d'usar durant els desplaçaments, exceptuant el desplaçament a l'aigua i sortint d'aquesta.

El Govern d'Espanya el 30 de març de 2021 va actualitzar la llei 2/2021 de mesures urgents de contenció i prevenció contra el coronavirus, afectant a l'ús de mascareta durant l'estança a la platja, segons explica la notícia de *El Confidencial* (2021). A partir del dia 31 de març, les persones majors de sis anys estan obligades a utilitzar mascareta durant tota l'estança a la platja. Fins aquest dia, era obligatori l'ús d'aquestes sempre que no resultés possible garantir la distància de seguretat d'1,5 metres.

5.5.7. Altres mesures

Altres mesures a destacar són que a Cadis, Begur, Algesires i Elx no es permeten materials de lleure per al bany com matalassos, taules de surf i *kite*. A Vélez, Cadis i Algesires els menors de catorze anys no poden estar a l'aigua si no estan acompanyats d'un adult.

A Biscaia aposten perquè l'estança màxima de la gent a la platja sigui de tres hores. Per regular-ho, ho van recordant per megafonia que aquells que fa més de tres hores que estan a la platja han d'abandonar-la, entre altres recomanacions de comportament i higiene. Les platges de Castro-Urdiales també recomanen als panells informatius que només hi estiguin durant tres hores, però no tenen cap mena de control sobre el temps de la gent a la platja.

Les empreses de restauració, lloguer de gandules i para sols i la venda ambulants han de desenvolupar un pla específic segons les mesures d'autoprotecció que les autoritats sanitàries estableixin per aquest tipus d'activitat.

El dissenyador italià Umberto Menasci (2020) va proposar una solució amb el nom de "*Safebeach*"; un conjunt de caixes de plexiglàs que divideixen la platja i forcen el distanciament social. Cada caixa delimita la zona de cada grup, que està envoltada de plexiglàs per garantir el distanciament social i el contacte entre usuaris de diferents grups. La part superior de la caixa està oberta per a la ventilació i també es pot refredar manualment amb aigua. El mateix principi s'aplicaria a l'aigua amb les boies marcant la distància entre les persones. Les platges de l'Illa de Santorini, a Grècia, es van proposar abans de l'estiu 2020 posar en marxa aquesta iniciativa, però finalment van optar per seguir les recomanacions que va imposar el govern grec, exposa Delia (2020).

Delia (2020) explica que aquesta proposta es va descartar perquè, tot i que les làmines acríliques resisteixen l'exposició a alts nivells de llum UV, esprai d'aigua salada i canvis significatius de temperatura sense destrossar-se, entelar-se ni perdre transparència, la idea no és realista, perquè els materials són cars, i la seva neteja requereix molt esforç i productes químics amb elevat cost. A més, les temperatures a l'interior de les cabines seria molt elevada.

6. Resultats

6.1. Difusió de l'enquesta

L'eina de *Google Forms* ha estat l'escollida per elaborar l'enquesta, una plataforma senzilla i intuïtiva. S'ha fet d'aquesta manera perquè avui en dia gairebé tothom té telèfon mòbil o ordinador, i des de l'inici de la pandèmia les enquestes presencials són més difícils de gestionar, donada la necessitat de precaució de distanciament social. Difondre-la via *online* ha permès fer-la arribar a més gent i fer-ho de forma aleatòria, amb la tècnica de la bola de neu. Aquesta tècnica consisteix a identificar les primeres persones que seran enquestades, i un cop han respost l'enquesta, aquestes la difonen a altres contactes, i així, fins a completar la mostra o representativitat i la quantitat d'informants necessària. És a dir, els nostres contactes l'han difós als seus contactes i així hem obtingut el mostreig.

L'enquesta s'ha difós a familiars, amics i coneguts de diferents rangs d'edat, diferent gènere, diverses ciutats i països de residència per obtenir un mostreig representatiu de tota la població. La població d'aquest estudi són els possibles visitants de les platges catalanes durant els estius de pandèmia i post-pandèmia.

Finalment, s'ha realitzat en tres idiomes, per poder rebre respostes tant de Catalunya com de diferents comunitats autònomes espanyoles, països europeus i altres continents.

Aquests són els enllaços a les enquestes, en els tres idiomes, les quals van estar obertes tres setmanes, des del dia 8 fins al 29 d'abril de 2021. Donat que aquest projecte s'insereix en la recerca del grup d'investigació Laboratori d'Anàlisi i Gestió del Paisatge, les enquestes segueixen obertes per aconseguir el màxim nombre de respostes possibles.

- Català: <https://bit.ly/3sQ9XSS>
- Castellà: <https://bit.ly/3cSBNZa>
- Anglès: <https://bit.ly/3dCBS2m>

A continuació es presenten les preguntes de l'enquesta.

Enquesta: Gestió de platges en temps de pandèmia i post-pandèmia

Aquesta enquesta anònima forma part d'un TFG del Grau de Turisme de la Universitat de Girona, vinculat al grup de recerca Laboratori d'Anàlisi i Gestió del Paisatge, sobre la percepció dels usuaris de platges durant la COVID-19, amb l'objectiu d'elaborar un pla de contingència que respongui de manera segura a les necessitats dels usuaris durant i després de la COVID19. La teva col·laboració ens és imprescindible.

Moltes gràcies per participar!

1. Edat *

- De 16 a 20 anys
- De 21 a 30 anys
- De 31 a 40 anys
- De 41 a 50 anys
- De 51 a 60 anys
- De 61 a 70 anys
- De 71 a 80 anys
- Més de 80

2. Gènere *

- Home
- Dona
- No binari

3. Ciutat (País de residència) *

_____

4. Qui et sol acompanyar la platja? *

- Vaig sol / sola
- Parella
- Família
- Amics /amigues

5. Quin ús fas de la platja? (Escull un màxim de 5) *

- Relaxar-me i descansar
- Banyar-me i prendre el sol
- Nedar
- Fer passejades, excursions i descobriment de l'entorn
- Contemplar l'entorn i el paisatge
- Practicar submarinisme i/o busseig
- Practicar esports nàutics (windsurf, kitesurf, vela, etc.)
- Practicar esports de platja (pales, voleibol, futbol, etc.)
- Pescar
- Jugar amb els nens
- Passejar el gos

6. Durant l'estiu 2020, has anat a la platja? *

- Sí, més que altres estius
- Sí, igual que altres estius
- Sí, però menys que altres estius
- Sí, menys que altres estius, però no ha estat a causa de la COVID-19
- No hi he anat

7. Quin tipus de platja prefereixes freqüentar en època de COVID-19 i post COVID-19? *

- Urbana (en ple nucli urbà, elevat grau d'urbanització i oferta àmplia de serveis)
- Semiurbana (grau moderat d'urbanització i d'oferta de serveis)
- Seminatural (baix grau d'urbanització i oferta limitada de serveis)
- Natural (sense urbanitzar i oferta gairebé nul·la de serveis)
- Verge (de difícil accés, sense cap tipus d'intervenció urbana ni serveis)

8. Les platges que has freqüentat tenien alguna restricció? *

- Sí
- No
- No ho sé / No contesto

9. Creus que les platges són un lloc segur en relació a la COVID-19? *

- Sí, sempre
- Sí, si hi ha un sistema de seguretat adequat
- No
- No ho sé / No contesto

10. Abans d'anar a la platja consultes les mesures de seguretat que allà hi ha implantades? *

- Sí, sempre
- Sovint ho consulto
- Alguna vegada ho consulto
- No, mai

11. Què perceps si ...? *

	Es coarta la meua llibertat	Sento major seguretat	No m'importa - No ho sé / No contesto
L'accés a la platja es gestiona mitjançant reserva prèvia	☐	☐	☐
Es limita l'accés a la platja	☐	☐	☐
Es limita l'aparcament en funció de l'aforament	☐	☐	☐
Els dies festius no es pot accedir a la platja	☐	☐	☐
No poden accedir grups de més de 6 persones	☐	☐	☐
S'estableix una distància mínima de 2 metres entre grups	☐	☐	☐
S'estableix un sistema de parcel·les a la platja	☐	☐	☐
Es divideix la platja en zones segons edat o tipologia (famílies amb nens, grups de joves, parelles, 3a edat ...)	☐	☐	☐
Es limita el temps d'estada a la platja	☐	☐	☐
S'obliga a usar la mascareta a la sorra	☐	☐	☐
Es prohibeixen els esports d'equip a la platja (voleibol, futbol, etc.)	☐	☐	☐
Es prohibeix l'ús de matalassos inflables	☐	☐	☐
Es prohibeix l'ús de para-sols propis	☐	☐	☐

Es tanquen vestuaris i dutxes	☐	☐	☐
Es prohibeix fumar	☐	☐	☐
Agents de seguretat controlen el compliment de les mesures en tota la platja	☐	☐	☐

12. On creus que és necessari l'ús de la mascareta a la platja? *

- A l'aigua
- Jugant on trenquen les onades
- Prenent el sol
- Passejant per la sorra o vora mar
- Practicant esports a la sorra
- Practicant esports al mar
- Enlloc

13. Com perceps els següents serveis? *

	Segur	Insegur	No ho sé / No contesto
Lloguer d'hamaques	☐	☐	☐
Guinguetes ("chiringuitos")	☐	☐	☐
Dutxes i netejapeus	☐	☐	☐
Banyes públics	☐	☐	☐
Zona de jocs infantils	☐	☐	☐
Zona d'equipaments esportius	☐	☐	☐
Lloguer de caiacs i patins (pedals)	☐	☐	☐

14. Creus que hi ha alguna mesura de seguretat, diferent a les esmentades anteriorment, que pugui ser eficaç?

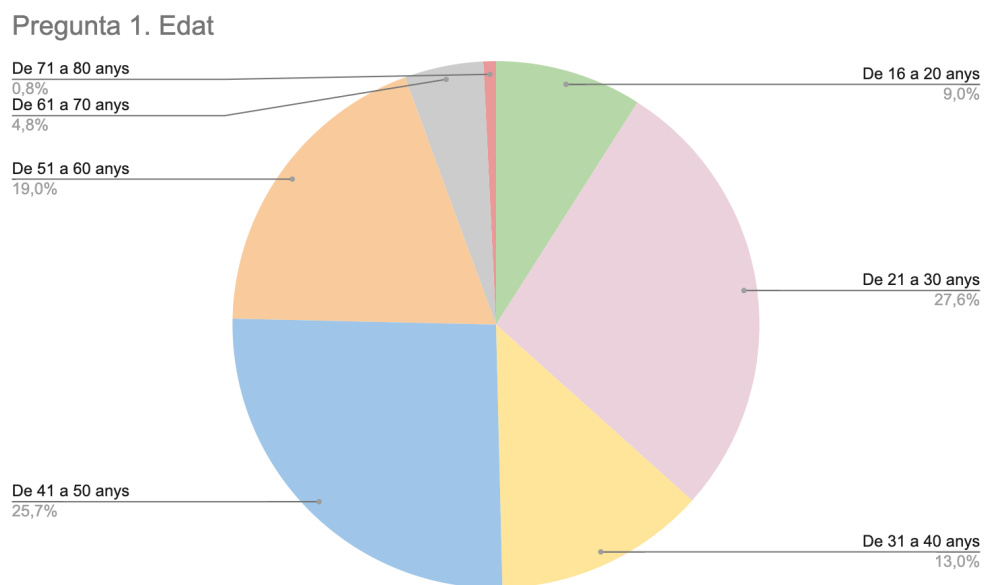

De les 14 preguntes, de la número 1 a la 13 la resposta és obligatòria, i la darrera pregunta número 14 és opcional.

6.2. Resultats de l'enquesta

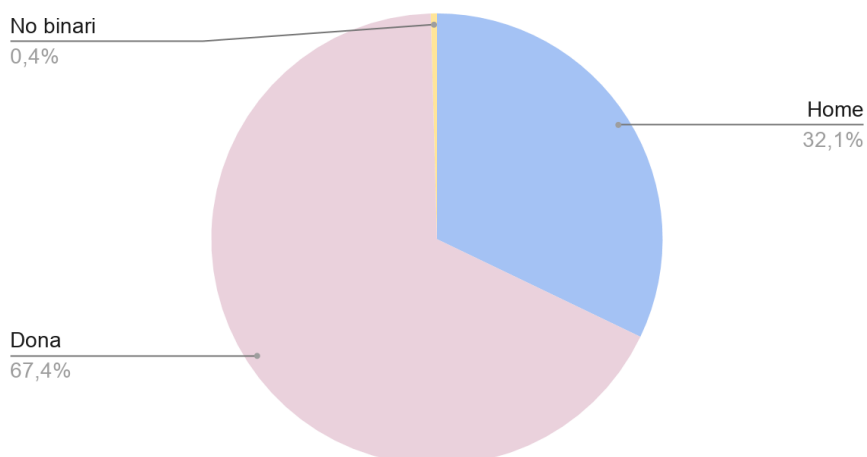
S'han rebut 909 respostes d'enquestes; 703 en català, que representen el 77,34%, 142 en castellà, el 15,62% i 64 en anglès, que han estat el 7,04% dels enquestats. De l'anàlisi descriptiu, bilateral i de Clústers que s'han realitzat de cadascun dels ítems de l'enquesta es deriven els resultats que veurem en aquest apartat.

Gràfic 1: Franges d'edat dels enquestats. Font: pròpia

Del gràfic 1 extraïem que el 27,6% (251) dels enquestats tenen entre 21 i 30 anys, el 25,7% (234) entre 41 i 50 i el 19% (173) de 51 a 60 anys. De 31 a 40 anys hi ha un 13% (118) d'enquestats, de 16 a 20 anys un 9% (82). Per últim només un 0,8% (7) són persones entre els 71 i 80 anys. S'ha aconseguit una representativitat suficient per cadascuna de les edats, amb percentatges superiors al 13% en els diferents espectres compresos entre 21 i 60 anys. Les persones més grans, això sí, tenen menys representació donada la seva menor "digitalització". Destacar també que de 16 a 40 anys representen la meitat dels enquestats i de 41 a 80 anys l'altra meitat.

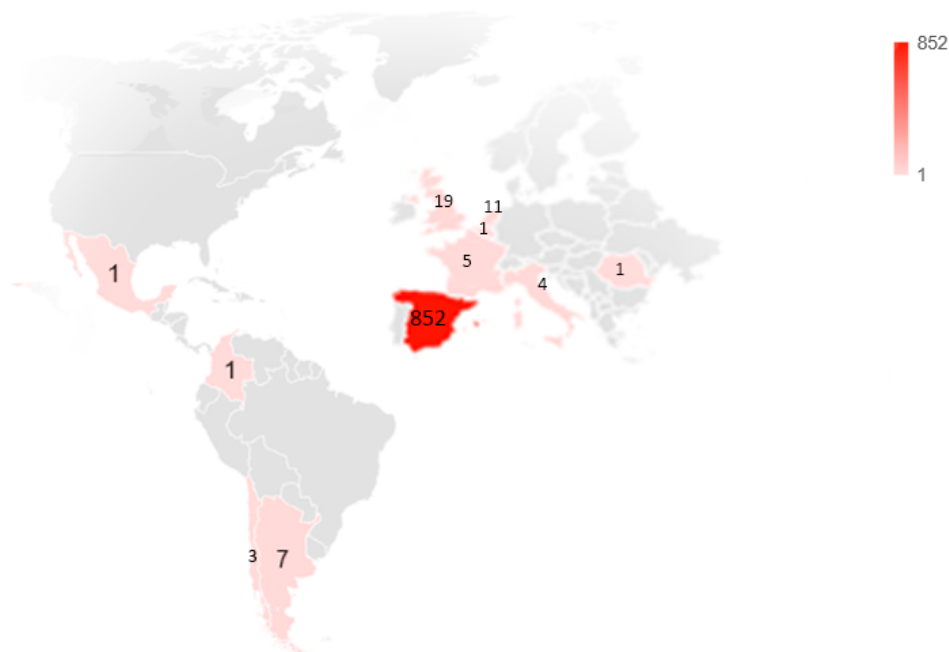
Pregunta 2. Gènere

Gràfic 2: Gènere dels enquestats. Font: pròpia

El 67,4% (611) dels enquestats són dones i el 32,1% (294) són homes, amb un 0,4% (4) de persones que s'identifiquen com a gènere no binari, tal com podem veure al gràfic 2. El clar predomini de les dones enquestades pot deure's a que les dones són més susceptibles a respondre enquestes o també pot tenir a veure el fet que les dues persones que han difós l'enquesta han estat dones.

Pregunta 3: Països de residència dels enquestats

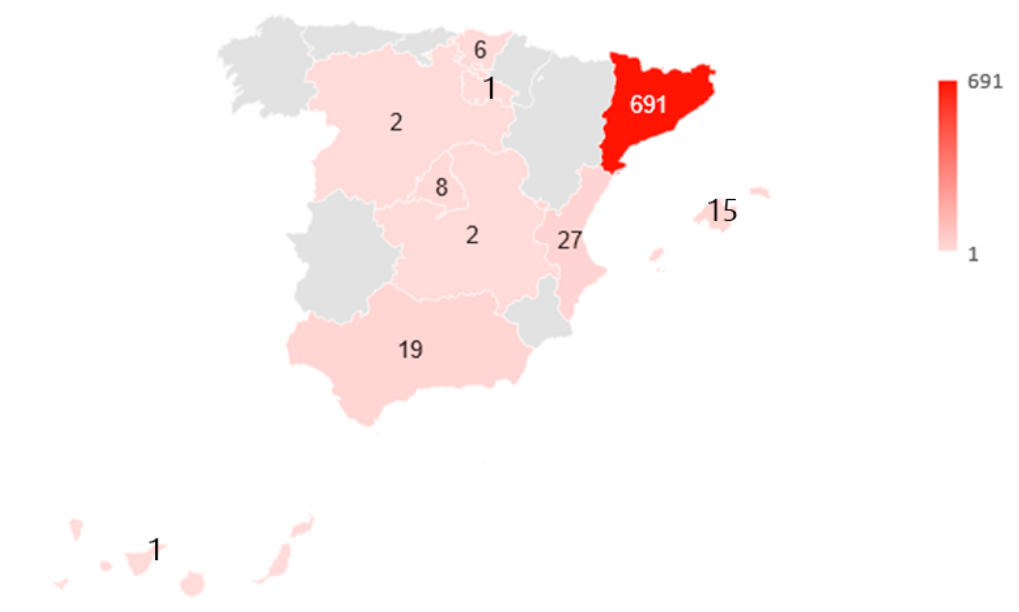
Gràfic 3: Països de residència dels enquestats

S'observa clarament en el gràfic 3 la predominança d'enquestats espanyols, atès que les dues persones que han difós l'enquesta resideixen a Espanya. Tot i això, s'han rebut 53 respostes de persones de fora d'Espanya, que representen el 5,83%. Observem també que

l'enquesta ha arribat a dos continents: a l'europèu i l'americà. Els països d'on s'han rebut més respostes, a part d'Espanya, han estat Regne Unit i Holanda, que són dos dels públics que més es reben al litoral de Catalunya. També s'han rebut respostes des de França, que també freqüenten la costa catalana. Del continent americà s'han rebut dotze respostes, les quals la majoria provenen d'Argentina.

Pregunta 3: Comunitat Autònoma dels enquestats residents a Espanya

Gràfic 4: Comunitat Autònoma dels enquestats residents a Espanya

Dels enquestats espanyols, predominen clarament els catalans (gràfic 4). Això és degut al fet que les dues persones que han difós l'enquesta són de Catalunya. Però també s'han rebut 81 (el 9,4% del total de residents a Espanya) respostes d'altres nou Comunitats Autònomes. S'ha obtingut una mostra bastant significativa d'enquestats de València, Andalusia i les Illes Balears, les quals tenen platja i han sofert la problemàtica durant la temporada d'estiu 2020.

A més, en aquesta gràfica no s'han comptabilitzat les 81 persones que han dit que resideixen a Espanya, sense especificar Comunitat Autònoma ni ciutat.

Taula 2: Províncies i comarques dels enquestats residents a Catalunya

PROVÍNCIA DE GIRONA Total: 514 (74,3% dels residents a Catalunya)		PROVÍNCIA DE BARCELONA Total: 112 (16,2% dels residents a Catalunya)	
• Alt Empordà	26	• Anoia	1
• Baix Empordà	243	• Bages	1
• Gironès	197	• Baix Llobregat	3
• La Garrotxa	26	• Barcelonès	54
• La Selva	18	• Garraf	1
• Pla de l'Estany	4	• Maresme	6
		• Osona	35
		• Vallès Oriental	11

PROVÍNCIA DE TARRAGONA Total: 1 (0,14% dels residents a Catalunya)	PROVÍNCIA DE LLEIDA Total: 4 (0,58% dels residents a Catalunya)
<ul style="list-style-type: none"> Tarragonès 1 	<ul style="list-style-type: none"> Alt Pirineu i Aran 1 Garrigues 1 Segrià 2

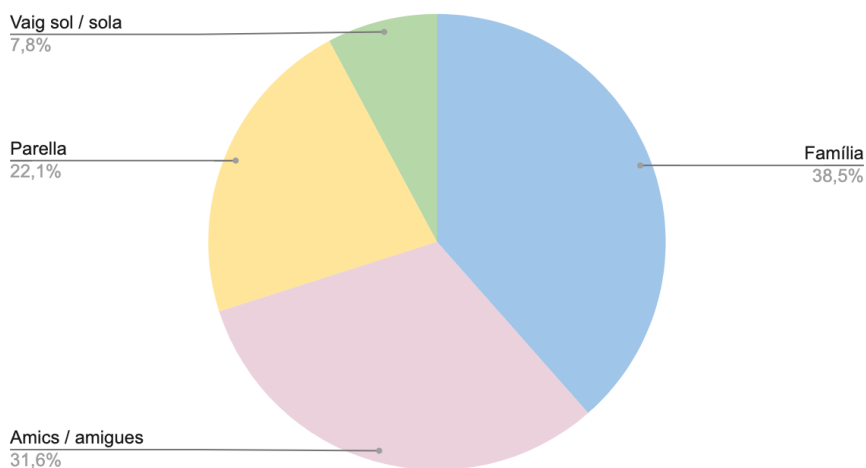
Font: pròpia

La taula 2, que desglossa les províncies i comarques d'on provenen els enquestats que habiten a Catalunya, no s'han comptabilitzat les 61 persones que han dit que habiten a Catalunya (el 6,35% respecte als enquestats de Catalunya), sense especificar res més.

S'observa que la majoria de les persones que han respost l'enquesta són de la província de Girona, sobretot del Baix Empordà i del Gironès. També hi ha una gran quantitat d'enquestats que resideixen a la província de Barcelona, destacant la comarca del Barcelonès i d'Osona. Les dues comarques que destaquen de les dues províncies esmentades són una de litoral i l'altre d'interior, per tant tenim una mostra representativa d'enquestats segons la seva procedència.

S'ha fet una anàlisi bilateral sobre les persones que viuen en comarques litorals i les que no, i l'única diferència que s'ha trobat és que les segones han anat menys a la platja durant l'estiu de pandèmia, a diferència de les persones que viuen al litoral, que hi han anat igual o més.

Pregunta 4. Qui et sol acompanyar la platja?

Gràfic 5: Amb qui van a la platja els enquestats. Font: pròpia

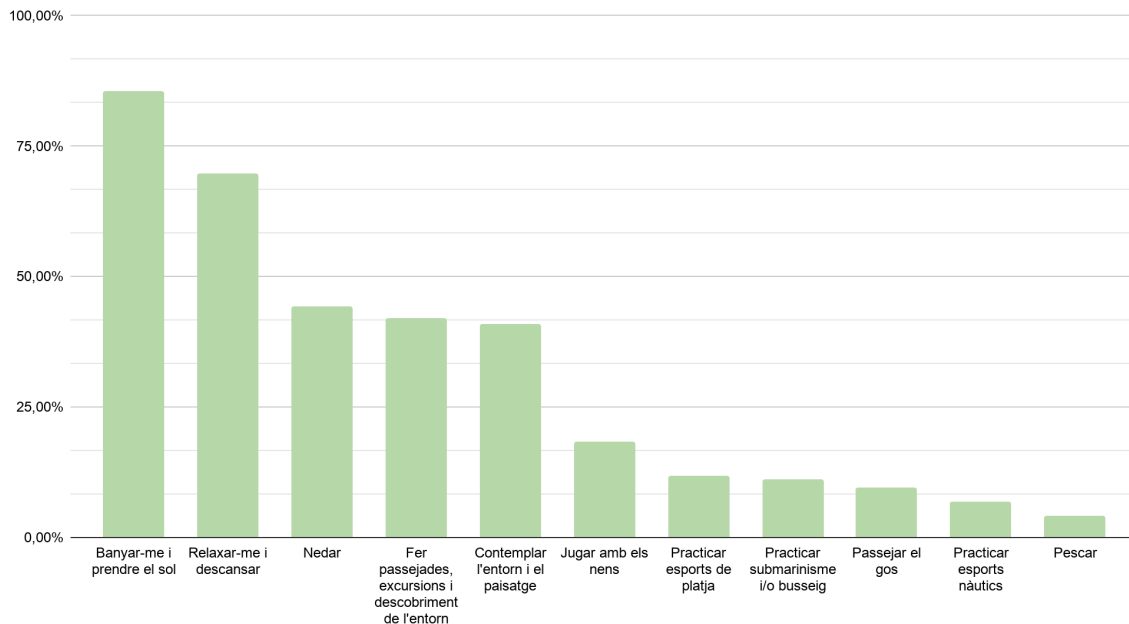
Un 38,5% (350) dels enquestats sol anar a la platja en família, mentre que un 31,6% (287) va amb amics (gràfic 5). El 22,1% (201) solen anar a la platja en parella i un 7,8% (71) en solitari. Moltes persones volen aprofitar la falta de contacte amb família i amics per a trobar-se i anar junts a la platja. Es tracta, per tant, d'una activitat social, i els enquestats prefereixen anar acompanyats.

L'anàlisi bilateral ens mostra que, fins als 30 anys la mostra d'enquestats prefereix anar amb amics i, un cop es van fent més grans, prefereixen anar amb la família o la parella. Això els hi passa tant als catalans com espanyols. Els turistes internacionals solen anar a la platja en

grups familiars, un 50,94% (27) de les persones de fora d'Espanya han contestat que solen acudir a la platja en família.

La pregunta 5, en resposta a "Quin ús fas de la platja?", és de resposta múltiple i es poden escollir un mínim d'una resposta i un màxim de cinc.

Pregunta 5. Quin ús fas de la platja?

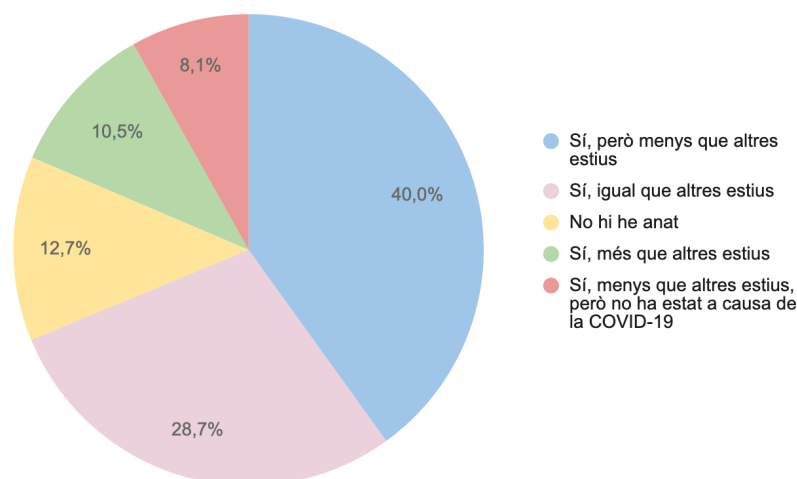
Gràfic 6: Usos que els usuaris enquestats fan de la platja. Font: pròpia

Del gràfic 6 extraïem que al voltant del 75% de les persones quan van a la platja hi van, en primer lloc, a banyar-s'hi i prendre el sol i, en segon lloc, a relaxar-se i descansar. Per tant, les activitats més comunes són les associades a l'activitat d'anar a la platja a estirar la tovallola i prendre el sol. Gairebé la meitat dels enquestats hi van també a nedar, fer passejades, excursions i descobriment de l'entorn i a contemplar l'entorn i el paisatge, en aquest mateix ordre.

Veiem que bastanta gent acudeix a la platja a visitar-la i a passejar. Observem que només entre el 10 i el 20% dels enquestats practiquen esports a la platja, ja que el 18,26% (166) dels enquestats acudeixen a la platja per jugar amb els nens, l'11,77% (107) practiquen esports de platja i l'11,11% (101) a practicar submarinisme i/o busseig.

Tampoc hi ha gaire gent que passegi el gos per les platges, segurament perquè en moltes està prohibit. Pescar i practicar esports nàutics són les activitats menys comunes i a més, coincideix en el fet que són les dues úniques activitats que no es realitzen a la superfície de la sorra, on hi trobem els problemes d'aglomeració.

Pregunta 6. Durant l'estiu 2020, has anat a la platja?

Gràfic 7: Assistència a la platja durant la temporada d'estiu 2020. Font: pròpia

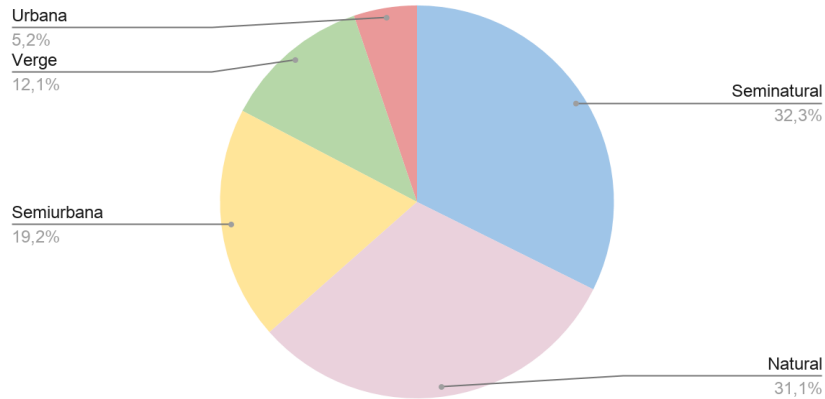
És important destacar que el 40% (364) dels usuaris (gràfic 7) ha anat menys a la platja l'estiu del 2020 que altres anys abans de la pandèmia. D'aquest 40% de persones, el 64,2% (234) consideren les platges un lloc segur si hi ha un sistema de seguretat adequat i el 58,4% (213) han freqüentat platges amb restriccions durant l'estiu de pandèmia. Això mostra la necessitat d'articular un sistema per a fer les platges un lloc segur.

El 28,7% (261) les ha freqüentat igual que altres estius. D'aquests, només un 47,8% (125) consideren que la platja és un lloc segur si hi ha un sistema de seguretat adequat. Un 12,7% (115) del total d'enquestats no ha anat a les platges durant la temporada d'estiu 2020, mentre que un 10,5% (95) hi ha anat més que altres anys. També hi ha un 8,1% (74) dels enquestats que hi ha anat menys, però per raons externes a la COVID-19.

Fent una anàlisi bilateral de les respostes de la pregunta 6 amb els llocs de residència, trobem que els enquestats catalans i espanyols han anat menys a la platja en general, en canvi els internacionals asseguren haver-hi anat igual.

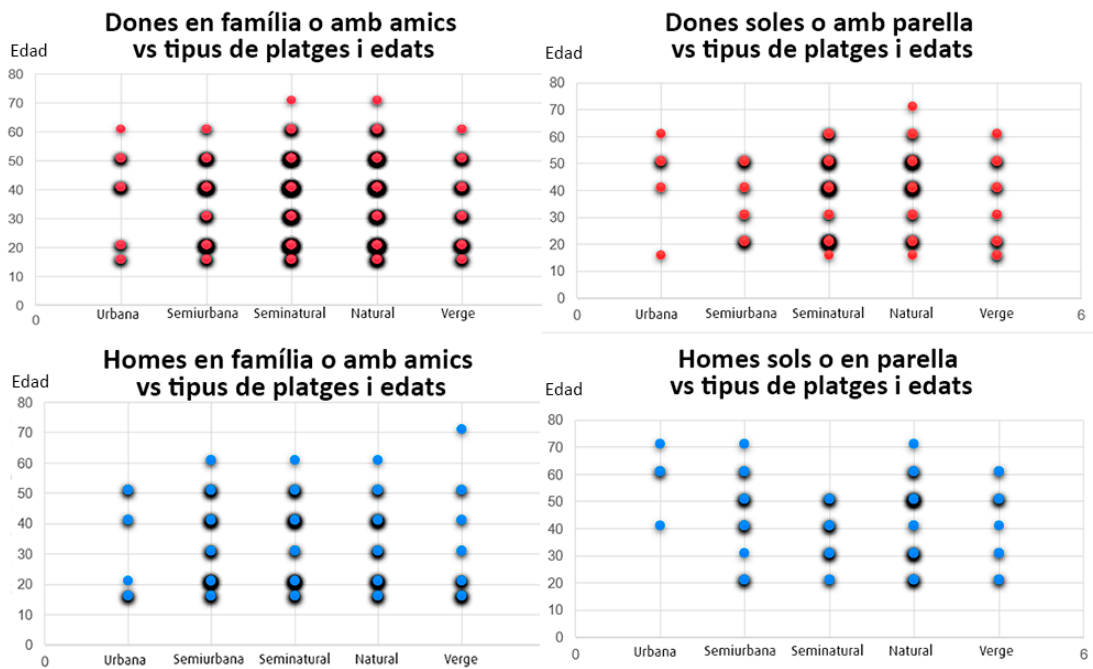
Per altra banda, no es veu una diferència d'edats entre la gent que ha anat més o igual a la platja que amb la gent que hi ha anat menys, ni tan sols la gent de la tercera edat, que en principi és la més vulnerable, hi ha anat menys.

Pregunta 7. Quin tipus de platja prefereixes freqüentar en època de COVID-19 i post COVID-19?

Gràfic 8: Tipus de platja que les persones enquestades prefereixen freqüentar. Font: pròpia

Segons el gràfic 8, el 32,3% (293) dels usuaris durant el temps de pandèmia i post-pandèmia prefereixen freqüentar les platges seminaturals i el 31,1% (282) les naturals. Seguidament, un 19,2% (174) dels usuaris prefereixen platges semiurbanes, el 12,1% (110) volen freqüentar platges verges i només el 5,2% (47) dels enquestats prefereix les platges urbanes. El conjunt de les respostes marca clarament la preferència dels usuaris per platges més naturals, amb menys grau d'urbanització, segurament perquè deuen tenir la percepció que com més natural sigui la platja, hi ha menys massificació i més espai entre persones.

Gràfic 9: Gràfic de dispersió; edat, gènere, tipus de platja i companyia. Font: pròpia

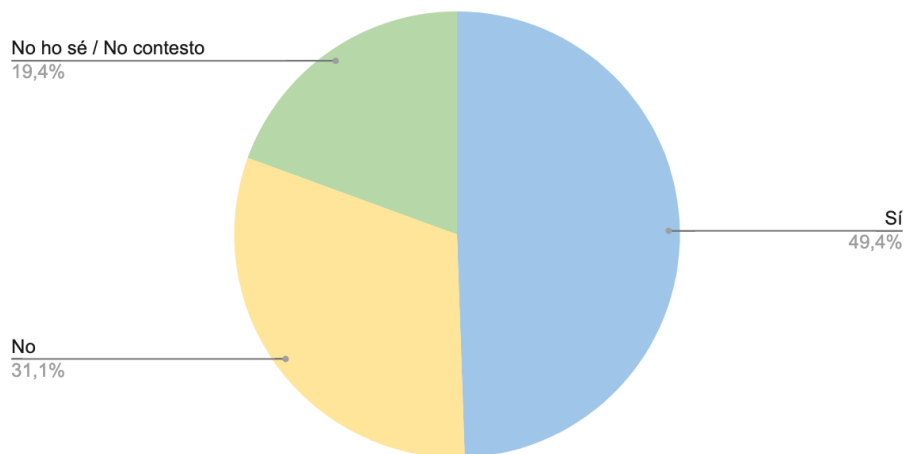
En el gràfic 9, on es comparen quatre variables, veiem que la gran majoria de persones, independentment de si van soles o no a la platja, escullen les platges seminaturals o naturals com a primera opció; sent seminatural l'opció més popular. Si segmentem per homes i

dones aquestes respostes podem veure que les opinions es mostren molt similars, amb una preferència molt clara de les dones cap aquests dos tipus de platges.

Les persones que van soles o en parella trien opcions naturals i verges amb més efusivitat, i les famílies o grups d'amics tenen preferència per les platges seminaturals i inclús semiurbanes; encara que també hi ha un bon percentatge que escull les naturals. Això pot ser degut a la facilitat d'accés per a famílies que proporcionen les platges semi i el paquet de serveis que ofereixen.

Les platges urbanes són les menys escollides, tant per homes com per dones de qualsevol edat, però pot ser degut al fet que la majoria de la mostra enquestada pertany a regions on no hi ha platges urbanes a prop. A Catalunya i sobretot a Girona la majoria de platges són de caràcter semiurbà o seminatural, amb un equilibri entre entorn natural i serveis.

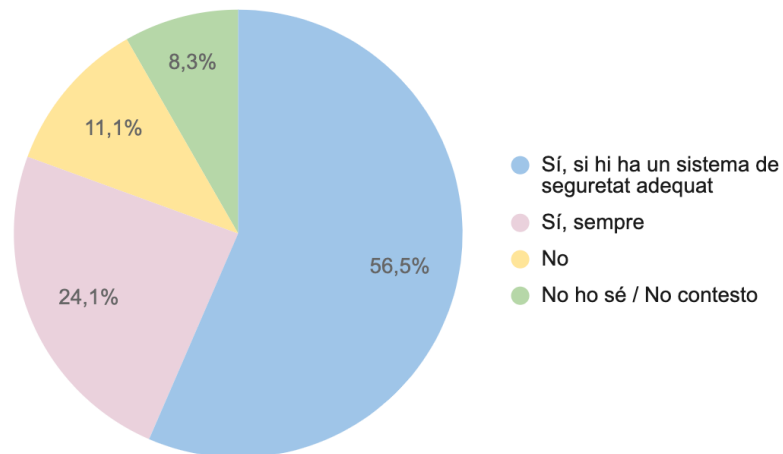
Pregunta 8. Les platges que has freqüentat tenien alguna restricció?

Gràfic 10: Restriccions a les platges freqüentades durant l'any 2020 pels enquestats. Font: pròpia

En el gràfic 10 veiem que gairebé la meitat dels usuaris, el 49,4% (448), van freqüentar platges amb restriccions durant el passat estiu. Per altra banda, el 31,1% (282) van freqüentar-ne sense restriccions. La resta dels usuaris no ho saben o no han volgut contestar.

Pregunta 9. Creus que les platges són un lloc segur en relació a la COVID-19?

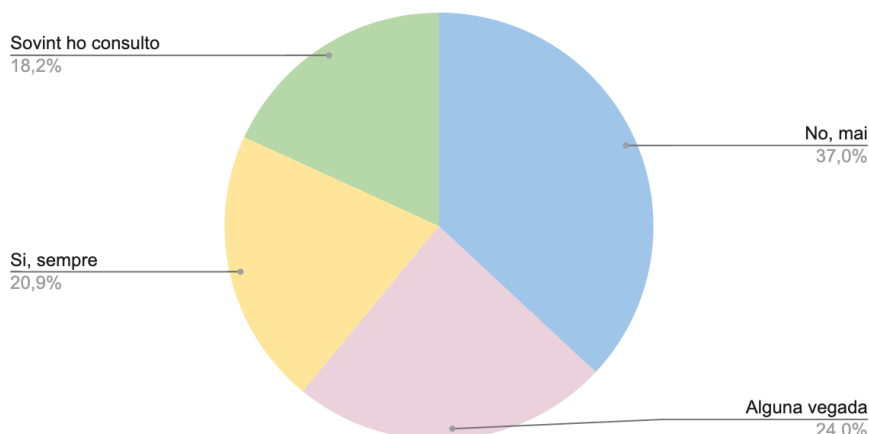

Gràfic 11: Percepció de seguretat a les platges. Font: pròpia

El gràfic 11 ens ensenya que més de la majoria dels enquestats, el 56,5% (512), consideren que si hi ha un sistema de seguretat adequat, les platges són un lloc segur enfront a la COVID-19. Això mostra que més de la meitat de la gent vol un sistema de seguretat a les platges, que si hi és, es senten més segurs i que estan disposats a seguir les normes. Aquest fet ens legitima establir un pla de contingència perquè els usuaris sentin que algú ha establert un sistema de seguretat adequat. El 24,1% (218) dels usuaris consideren que les platges sempre són un lloc segur. Contràriament, un 11,1% (101) dels enquestats no consideren que les platges siguin segures en relació a la COVID-19. Un 8,3% (75) no ho sap o no ha volgut contestar la pregunta.

A més, els usuaris de Catalunya i Espanya perceben la platja com un lloc segur si s'apliquen mesures adequades, i els internacionals la perceben segura encara i sense mesures. Es pot apreciar doncs que la percepció del risc per part dels turistes no nacionals és més baixa en aquest sentit. Els enquestats que tenen entre 16 i 50 anys no consulten les mesures de les platges abans d'anar-hi, i els de més de 50 anys ho fan sovint o sempre. L'edat sembla ser un factor determinant en la percepció del risc, donat que les persones més vulnerables són les que més cura tenen.

Pregunta 10. Abans d'anar a la platja consultes les mesures de seguretat que allà hi ha implantades?

Gràfic 12: Prèvia consulta de les mesures implantades a les platges. Font: pròpia

En un 37% (336) dels casos els enquestats no revisen les mesures abans d'anar a la platja en qüestió, tal com veiem al gràfic 12, i un 24% (218) dels usuaris ho fan alguns cops. Aquest fet es pot interpretar com una falta de difusió o pot ser que no sàpiguen on buscar aquesta informació. Un 20,9% (190) sempre ho revisen abans d'anar i un 18,2% (165) ho consulten sovint.

En relació amb la pregunta 9, que demana si es creu que les platges són un lloc segur en relació a la COVID-19, trobem que el 60% (61) de la gent que considera que les platges sempre són un lloc segur no consulten mai les restriccions de les platges. Per tant, no consulten les mesures perquè tampoc poden considerar que són necessàries.

Per altra banda, el 30,7% (31) de la gent que considera que les platges no són un lloc segur enfront a la COVID-19 sempre consulta les mesures de seguretat, el 15,8% (16) sovint, el 24,8% (25) alguna vegada i el 28,7% (29) no les consulta mai. Tot i percebre el risc de contagi a la platja, molts d'ells no consulten les mesures de seguretat o no les consulten sempre. Això es pot deure al fet que no creuen que prendre mesures de precaució és suficient per no contagiar-se.

Taula 3: Com es senten els enquestats davant diferents situacions a la platja

	Es coarta la llibertat	Sento major seguretat	No m'importa - No ho sé / No contesto
L'accés a la platja es gestiona mitjançant reserva prèvia	50,28%	34,10%	15,62%
Es limita l'accés a la platja	33,11%	59,52%	7,37%
Es limita l'aparcament en funció de l'aforament	25,52%	55,67%	18,81%
Els dies festius no es pot accedir a la platja	67,99%	16,17%	15,84%
No poden accedir a grups de més de 6 persones	29,59%	55,45%	14,96%
S'estableix una distància mínima de 2 metres entre grups	8,69%	84,16%	7,15%
S'estableix un sistema de parcel·les a la platja	18,37%	66,56%	15,07%
Es divideix la platja en zones segons edat o tipologia	41,80%	34,21%	23,98%
Es limita el temps d'estada a la platja	68,10%	17,71%	14,19%
S'obliga a usar la mascareta a la sorra	61,39%	22,66%	15,95%
Es prohibeixen els esports d'equip a la platja	43,89%	29,59%	26,51%
Es prohibeix l'ús de matalassos inflables	44,33%	18,81%	36,85%
Es prohibeix l'ús de para-sols propis	64,25%	10,34%	25,41%
Es tanquen vestuaris i dutxes	27,83%	43,45%	28,71%
Es prohibeix fumar	22,00%	53,47%	24,53%
Agents de seguretat controlen el compliment de les mesures en tota la platja	15,73%	73,71%	10,56%

Font: pròpia

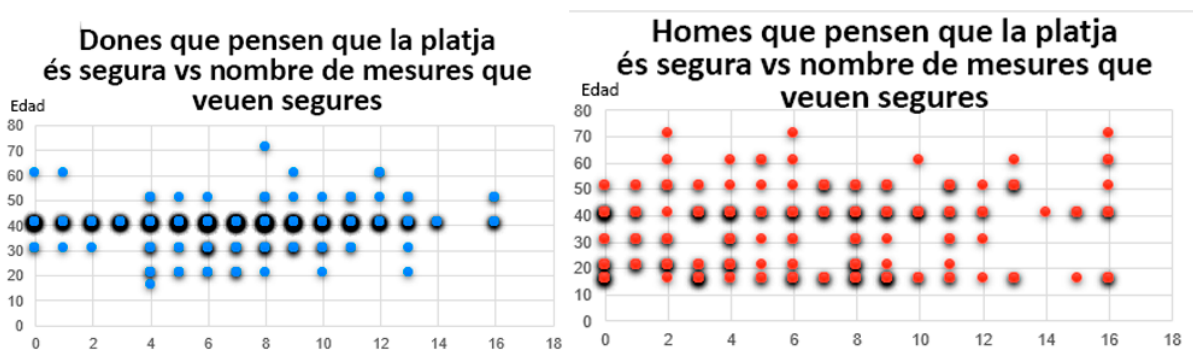
La taula 3 dóna molta informació, a continuació es comenten les dades més destacables.

La majoria de la gent (entre un 61% (554) i un 69% (627)) percep que la seva llibertat és coartada quan es limita el temps d'estada a la platja, els dies festius no es pot accedir a la platja, es prohibeix l'ús de para-sols propis i s'obliga a usar mascareta a la sorra. Per altra banda, la gran majoria d'enquestats, un 84,16% (764), es senten més segurs quan s'estableix una distància de seguretat de dos metres mínim entre grups. Quan els agents de seguretat controlen el compliment de les mesures en tota la platja el 73,71% (672) dels usuaris es senten més segurs, així com el 66,56% (609) es senten igual quan s'estableix un sistema de parcel·les. Destacar també, però amb menys diferència (entre el 53% (481) i 60% (545)), limitar l'accés de la platja, limitar l'aparcament en funció de l'aforament i prohibir fumar crea més sensació de seguretat. A un 36,85% (336) dels enquestats els hi és igual l'ús de matalassos inflables.

A l'hora d'analitzar la percepció sobre les diferents mesures proposades a la pregunta 11 hi trobem concordances, divisió i excepcions. Accions com el tancament a dies festius, la

limitació del temps a la platja, l'ús de la mascareta un cop dins de la zona on hi ha sorra, la prohibició d'inflables i la prohibició de para-sols generen rebuig per part de la majoria dels enquestats. Aquestes mesures es perceben com a coartants de la llibertat, i fan que els enquestats no es trobin còmodes. D'altra banda, limitar l'accés, el pàrquing, el nombre de persones per grup, la implementació d'un sistema de parcel·les que separin els grups, la prohibició de fumar i la presència d'agents generen confiança i seguretat. Els usuaris amb més de 50 anys s'han mostrat en contra de la divisió de la platja en zones diferenciades per edats perquè solen anar en família. Alhora, també aquest grup de persones amb més de 50 anys s'ha posicionat fermament a favor del tancament de dutxes i vestuaris. La higiene suposa un factor de risc molt important, i observant aquesta resposta es pot veure que les persones més vulnerables, sigui per edat o per recomanació de l'estat, ho tenen més en compte que no aquells grups més joves.

Es pot extreure que els usuaris volen tenir accés sempre, però que no els importa que s'apliqui un control de l'accés i l'aforament. En són conscients del perill del virus i de la necessitat del distanciament social, i és la mesura que més respecten. D'altra banda, no volen que la qualitat de l'estada a la platja baixi amb prohibicions sobre el material ni amb l'obligació de portar mascareta a l'hora de relaxar-se. Les petites accions que poden dur a terme i que no afecten directament als altres, com para-sols, inflables o pales per a jugar fan que els enquestats es mostrin en contra o sense opinió, el que fa pensar que no ho perceben com un perill. També s'extreu que les persones amb més edat tenen una percepció del risc més alta, i volen més quantitat de mesures aplicades per garantir la seguretat pròpia.

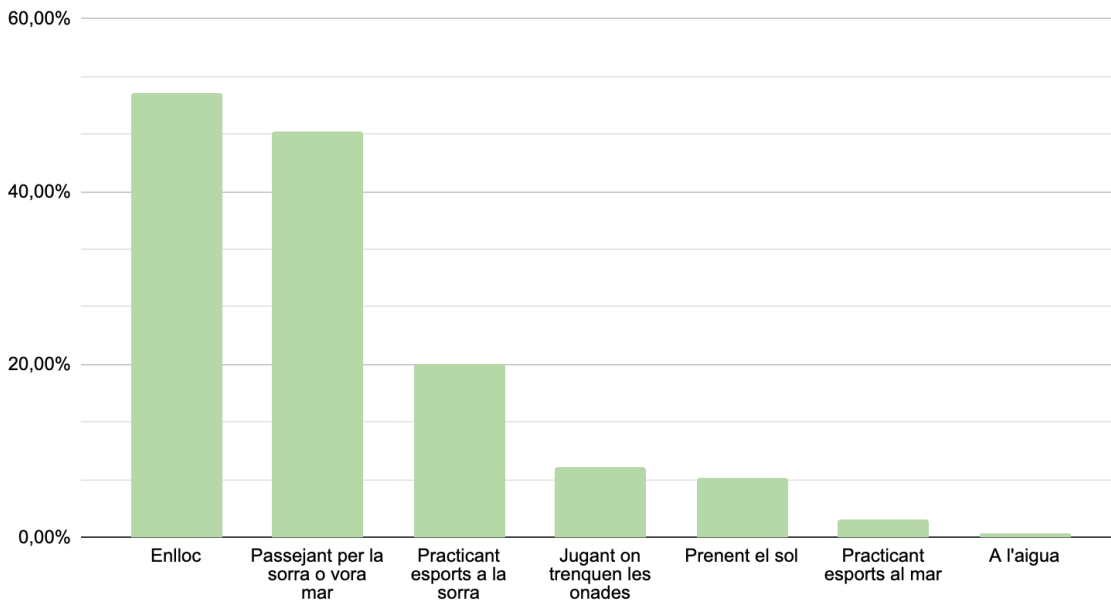
Gràfic 13: Gràfic de dispersió; Percepció de seguretat

En el gràfic 13 es pot apreciar, seleccionant prèviament les persones que creuen que la platja és segura, quines edats de cada sexe veuen més nombre de mesures com a segures.

D'aquesta manera es pot veure qui té més o menys percepció del risc amb precisió. Els homes, com es pot observar, encara que veuen la platja com a un lloc segur veuen menys mesures com a segures, donant a entendre que no s'acaben de refiar del tot. Les dones en canvi acumulen més respostes a la zona mitjana del gràfic, entre 4 i 10. Si analitzem les edats trobem que a la franja dels 40 anys hi ha molta dispersió d'opinions, tant en homes com en dones, amb actituds variades que no permeten extreure una conclusió clara.

Pel que fa a la pregunta 12, és de resposta múltiple i no hi ha màxim de respostes a escollir.

Pregunta 12. On creus que és necessari l'ús de la mascareta a la platja?

Gràfic 14: Ús de mascareta a la platja. Font: pròpia

El gràfic 14 ens mostra la meitat de la gent enquestada (el 51,38% (467)) considera que la mascareta a la platja no s'ha d'usar mai a la platja, i només han marcat aquesta opció.

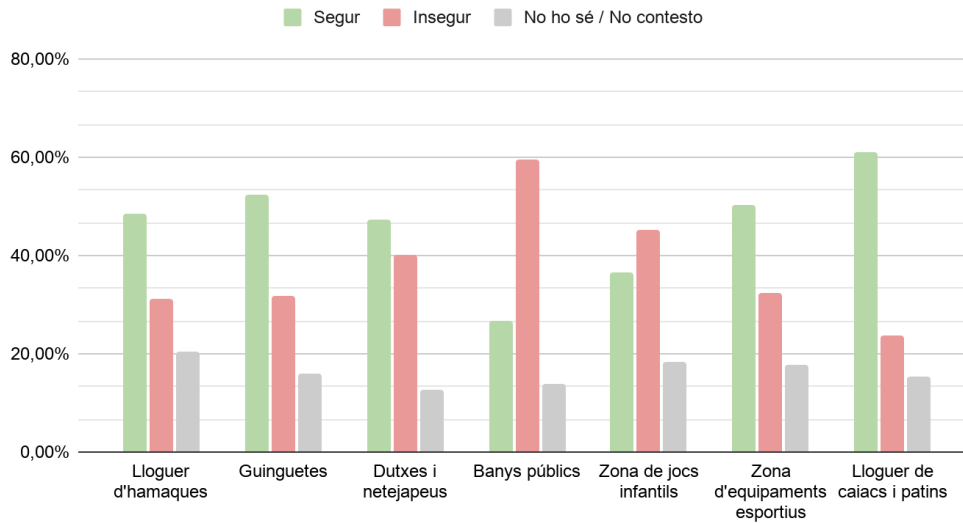
Per altra banda, el 46,97% (427) dels usuaris creuen que s'ha d'usar passejant per la sorra o la vora del mar, per tant, gairebé totes les persones que no han marcat que la mascareta no s'ha d'usar enlloc, consideren que a la vora del mar se n'ha de fer ús. Hi ha un 20,13% (183) de persones bastant significatiu que consideren que mentre es practiquen esports a la sorra també se n'ha de fer ús. En canvi, a l'hora de practicar esports al mar només un 2,09% (19) les creu necessàries.

Un 8,14% (74) considera que s'ha d'usar jugant on trenquen les onades i un 6,82% (62) prenent el sol. Aquesta última dada s'ha de destacar, ja que 62 de les persones enquestades estarien disposades a usar la mascareta mentre es pren el sol. Aquest no era un resultat esperat. Només 4 persones (0,44%) les creuen necessàries durant el bany.

És interessant també observar com els turistes internacionals consideren que la mascareta no s'ha d'utilitzar enlloc un cop s'entra a la platja, i els nacionals i catalans consideren que seria interessant implementar-la en persones que estiguin passejant per la sorra o la vora del mar. Els joves de menys de 20 anys són els més partidaris de la mascareta, proposen utilitzar-la en situacions com prenent el sol, passejant per la sorra i per la vora del mar en percentatges similars als de persones de més de 70 anys. Entre les persones de 21 i 70 anys hi ha una menor percepció del risc i es mostren bastant a favor, superant el 60% en algunes franges d'edats, d'utilitzar en molt poques situacions la mascareta.

L'experiència és un factor molt important que els enquestats no volen perdre a l'hora d'anar a la platja. Consideren que amb el distanciament social i el sistema de parcel·les establert ja és suficient, i que com a molt la mascareta s'hauria de portar posada en persones que s'estan desplaçant dins de la platja.

Pregunta 13. Com perceps els següents serveis?

Gràfic 15: Percepció dels entrevistats sobre la seguretat en les equipacions de la platja en temps de COVID-19. Font: pròpia

En el gràfic 15 veiem que la majoria dels usuaris perceben els banys públics com el lloc més insegur i el lloguer de caiacs i patins com el lloc més segur. En general, gairebé la meitat dels usuaris consideren les instal·lacions segures, en excepció dels banys públics i la zona de jocs infantils. Pel que fa a les instal·lacions que creen inseguretat, aquestes són, a part dels ja esmentats banys públics, la zona de jocs infantils es percep com insegura per gairebé la meitat dels enquestats i les dutxes i netejapeus per un 40,15% (365).

La pregunta 13 exposa diferents serveis als enquestats. S'ha recollit una opinió que coincideix majoritàriament en els diferents serveis, des dels 16 fins als 60 anys sobretot. El lloguer d'hamaques, guinguetes, la zona esportiva i els caiacs semblen una opció segura per a la majoria de persones. Són zones que es poden desinfectar després de cada ús, perquè hi ha personal que ho controla; en el cas dels equipaments esportius molts cops no hi ha contacte directe amb la persona, com és el cas de les xarxes de voleibol, per la qual cosa es té una percepció baixa del risc. Serveis com els banys públics o els parcs infantils, d'altra banda, generen desconfiança i inseguretat als enquestats. Això es deu al fet que no hi ha una desinfecció ni un ordre establert després de cada ús, sinó que són els usuaris lliurement els que ho utilitzen. Les persones de més de 60 anys es mostren insegures amb totes les activitats, no confien totalment en els serveis i els evitarien si és possible, ja que qualsevol risc pot ser magnificat en una situació de vulnerabilitat.

Aquesta informació ens indica que les persones, com es veia també a la pregunta 11, volen un control extern que els faciliti un ordre un cop dins de la platja i una desinfecció dels serveis. Totes les activitats que tinguin una supervisió d'algú que no sigui usuari són ben vistes per la majoria dels enquestats, i aquelles on la seguretat depèn de la mateixa gent són vistes amb desconfiança. Es pot apreciar també que les persones més grans tenen més desconfiança, donada la seva situació de vulnerabilitat, i necessiten que hi hagi un protocol sanitari estricte i estès a la majoria de serveis.

A la pregunta 14 es demana si es creu que hi ha alguna mesura de seguretat important i no mencionada durant l'enquesta. Les respostes que més s'han repetit han estat la desinfecció

constant de tots els serveis de la platja, la contractació d'agents cívics per controlar el compliment de les mesures i el control de temperatura a l'entrada de la platja. Algunes persones han considerat mesures eficaces prohibició del tabac, la instal·lació de plafons informatius sobre les normes, aplicar sancions a aquells que no compleixin les mesures, la implantació de drons de vigilància per controlar l'aforament, informar a temps real l'ocupació de la platja i només deixar entrar a la platja grups de persones convivents entre si.

La resposta més comuna, que no és una mesura a aplicar però s'esmenta per la quantitat de persones que l'han mencionat, és el civisme de les persones, la responsabilitat dels humans, el sentit comú. En resum, la consciència de les persones i el respecte cap a la resta.

Vària gent també ha expressat que al ser un lloc obert les mesures no són necessàries i que l'autoresponsabilitat és suficient.

6.3. Marc regulador per a la creació de plans de contingència

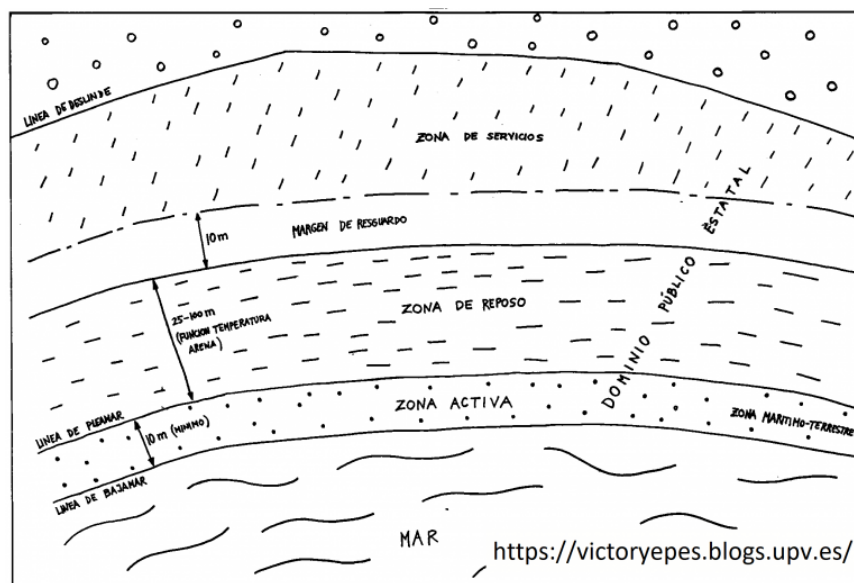
És important recordar que es pretén crear un marc regulador de gestió de platges per als municipis de la Comunitat Autònoma de Catalunya, amb motiu de facilitar i estandarditzar la creació dels plans de contingència propis de cada municipi. Tot i que amb aquesta implantació tots els municipis tindran un mateix punt de partida, cadascun haurà d'adaptar-lo a les seves platges i a les seves possibilitats.

La proposta de pla de contingència té com a propòsit aportar solucions segures i que creïn acceptació per part dels usuaris. Es divideix en tres parts: la divisió de la platja, les mesures estandarditzades i, finalment, les mesures personalitzades en funció del tipus de platja.

6.3.1. Distribució de les platges

El model de divisió de platges ha de ser realista, per tant s'intenta que no s'hagi de canviar tot l'esquema per implantar un dibuix totalment nou. S'han de fer petites modificacions que facilitin la implementació de mesures. En aquest cas el model a implementar serà semblant al proposat per Victor Yepes al seu blog (Yepes, 2020).

Imatge 5. Distribució de la platja pre-pandèmia en zones

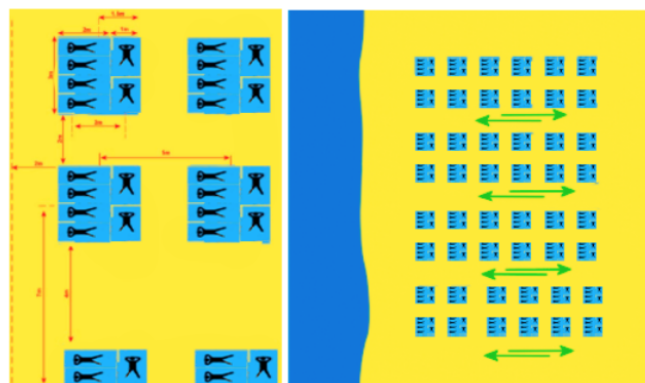

Font: Yepes (2020)

A la imatge 5 veiem que la zona activa és la més propera al mar, i és per on la gent pot caminar a la vora del mar, entrar i sortir de l'aigua i jugar a pales, per exemple. A sobre, hi ha la zona de repòs, on els usuaris estenen les tovalloles i descansen, prenen el sol i passen el dia. A sobre hi trobem la zona d'accés a la platja, que és per on els usuaris han de passar per accedir a la zona de repòs o la zona activa. Finalment trobem la zona de serveis on, depenent de la platja, hi haurà uns serveis o uns altres. Els caiacs i el lloguer de material també tenen el seu lloc a la platja, separat de la zona de repòs, perquè hi hagi un accés directe a l'aigua sense interferir. Totes aquestes zones es troben separades entre si, i el camí cap a elles està marcat de tal forma que es pugui accedir a tots els llocs podent mantenir la distància de seguretat amb tots els usuaris, ja sigui per l'amplada de les passarel·les o perquè hi ha tarimes o descansadors on poder-se apartar per garantir la distància de seguretat.

S'ha pogut observar en els resultats de l'enquesta que el distanciament social i la limitació de l'aforament són les mesures més respectades per la gent. És per aquest motiu que una divisió per parcel·les sembla el més encertat, donat que és segur i crea acceptació. Aquest sistema de parcel·les té un límit màxim de sis persones per cadascuna, un nombre de persones alineat amb el nombre permès a sectors com l'hostaleria; a l'esquerra de la imatge 6 es pot veure com a les parcel·les hi caben perfectament, en cas que siguin sis. El sistema garanteix una distància de 2 metres entre grups, seguint l'esquema de la imatge 6; cada cert grup de parcel·les té un passadís entre elles que permet que les persones entrin, es desplacin a l'aigua o la zona activa i surtin de la zona de repòs. La decisió de com es marquen les parcel·les és competència de cada Ajuntament, però es recomana que sigui un mètode senzill i poc invasiu com, per exemple, les estakes.

Imatge 6: Distribució dels usuaris dins de les parcel·les i esquema de la distribució de la zona de repòs

Font: Yepes (2020)

6.3.2. Accés a la platja

L'accés a les platges és gratuït, perquè són llocs públics, i l'aforament el gestionen Agents COVID contractats per l'Ajuntament en qüestió, sempre que sigui possible econòmicament. No hi ha sistema de reserves, sinó que l'entrada a la platja es gestiona de manera orgànica, a mesura que la gent va arribant. Un cop complet el límit d'aforament, no es permet l'accés a la zona de repòs. La zona de caiacs i d'esports marítics és oberta fins que l'empresa que ho gestiona indica que s'ha complert l'aforament. Els restaurants compleixen la normativa COVID estàndard com qualsevol local en temps de pandèmia.

La platja tindrà un horari d'obertura i de tancament, que s'inicia a les 8 del matí, quan surten els primers rajos de sol, i acaba a les 8 de la tarda, quan el sol s'amaga. És important que hi hagi un horari perquè el control d'accés no es pot mantenir obert permanentment a nivell logístic, i aquestes hores tracten d'evitar aglomeracions de gent i cobrir els moments on més

demanda hi ha. Fora de l'horari no hi ha control d'accés, però la platja segueix oberta al públic. La gent que estigui ocupant les parcel·les de la platja a les 8 del matí haurà d'abandonar i, si vol, tornar a accedir per a començar amb el control d'aforament.

Aquestes mesures són aplicables i moltes platges es poden veure beneficiades. Cal dir que l'aplicació de mesures adaptades a situacions concretes de les platges és competència de l'Ajuntament en qüestió. És el cas de platges com les urbanes i les verges, que poden requerir necessitats especials per tal de mantenir una certa experiència d'usuari, i s'han dissenyat variacions per al control d'accés.

Les platges verges solen estar més apartades i no tenen urbanització. És complicat mantenir un control exhaustiu, però és necessari per a evitar una aglomeració de persones a causa de les mesures aplicades en altres platges. En aquest cas es proposa controlar l'accés a través dels vehicles que hi ha al pàrquing. Un cop es considera que s'ha cobert l'aforament d'aquesta platja el pàrquing no admet més cotxes. Cal dir que l'aplicació de més mesures personalitzades en aquestes platges més especials està a càrrec de l'Ajuntament en qüestió; és essencial per tal de poder mantenir-les en el millor estat possible.

Moltes platges urbanes tenen molta demanda perquè estan en contacte amb grans ciutats. En aquest cas es proposa que hi hagi un control de manera activa a la zona de repòs per tal d'evitar irregularitats. Els Agents COVID estan presents a prop de la zona de repòs i es desplacen per tal de cobrir el major part de terreny possible. Aquestes platges poden tenir necessitats especials i es recomana a l'Ajuntament en qüestió l'aplicació de mesures personalitzades addicionals a les estàndard.

La capacitat de càrrega és essencial per a calcular l'aforament màxim d'una platja. Els Ajuntaments hauran de calcular la capacitat de càrrega de cada platja, tenint en compte la situació de pandèmia. A les platges que ja la tenien calculada, haurien d'incorporar el factor COVID-19 a l'equació, és a dir, afegir un distanciament de 2 metres entre grups.

Imatge 7. Fórmula de la capacitat de càrrega

$$CCR = CCF \times FC_1 \times FC_2 \times \dots \times FC_n$$

Font: Dias, Köroössy i Santiago (2012)

La fórmula de la imatge 7 ens permet comptabilitzar diferents factors com la marea, que es menja terreny, o migracions d'animals, representat amb la "FC". En aquest cas el factor limitant seria la COVID-19 i la limitació addicional que s'afegeix seria, com hem dit abans, la distància de seguretat establerta. Pot ser que aquesta mesura només s'hagi d'aplicar en moments determinats, però és convenient tenir-ho calculat per a cada platja per si es requereix en qualsevol situació.

6.3.3. Ús de mascaretes

Durant l'estança a la parcel·la indicada pel grup no és obligatori l'ús de mascareta. Però si s'ha d'utilitzar en qualsevol desplaçament. L'únic cas on no es requereix l'ús és per a fer un bany i en el desplaçament cap a l'aigua amb aquesta mateixa intenció. També es permet jugar on trenquen les onades sense fer-ne ús de la mascareta. Els usuaris que vulguin passejar prop de la vora del mar o estar sense banyar-se hauran de fer ús de la mascareta.

En cas que les dades d'infectats de COVID-19 pugin notablement, encara que la població no ho vulgui, l'Administració es veurà obligada a imposar l'ús de mascareta a tots llocs, menys quan es practiqui el bany.

6.3.4. Altres mesures

Les zones esportives es gestionen tal com es regulen la resta de zones esportives en aquell moment, no hi ha cap normativa especial de platja; en principi no cal fer-ne ús de la mascareta per fer esports degut a que es realitzen a una zona no conglomerada de gent i en grups bombolla, però un Agent COVID pot sol·licitar-ne l'ús de la mascareta. Les guinguetes, bars i zones d'hamaques van a càrrec de les empreses que les gestionen, i hauran de complir el protocol estàndard que dicti l'estat i adaptar-se als canvis de regulació.

La zona de caiac i esports marítims també és gestionada per l'empresa en qüestió. En aquesta zona caldrà utilitzar la mascareta fins a moments abans de pujar al caiac o al pedal, garantint la distància de seguretat amb els usuaris mentre se'n prescindeixi. A l'aigua no cal utilitzar la mascareta perquè es manté la distància amb la resta de persones i corre el risc que es nulli i es faci malbé o perdi eficàcia.

No es prohibeix l'ús de matalassos, para-sols privats i altres objectes personals, gràcies al fet que l'aforament limitat permet utilitzar-los amb seguretat. En canvi, els serveis públics com els banys i les dutxes tanquen. Aquesta mesura té a veure directament amb la poca confiança i percepció del risc que tenen molts usuaris respecte a aquests serveis. Com que no hi pot haver una persona desinfectant-los constantment, poden ser un foc de contagi.

6.3.5. Campanya de difusió

La creació d'un portal fàcil d'accedir i que proporcioni informació fiable, de primera mà i en temps real és essencial. Els usuaris de les platges no solen consultar informació abans d'anar a una platja, perquè és un procés llarg, tediós i sobretot individualitzat per cada platja.

En aquest cas es crearà una App que servirà únicament per a donar informació sobre l'aforament i les mesures de les platges catalanes. Un usuari pot trobar en molt pocs passos la seva platja de destí i assegurar-se de si hi ha lloc, de si hi han mesures especials aplicades i de l'estat dels serveis i les activitats. La informació serà donada pels mateixos Ajuntaments.

Aquesta aplicació serà promocionada per la televisió autonòmica i Xarxes Socials per aconseguir la difusió que tant es necessita. És recomanable que els Ajuntaments també difonguin l'existència d'aquesta aplicació, ja sigui per les pàgines web de l'Ajuntament i l'Oficina de Turisme, per xarxes socials o cartells físics.

7. Conclusions

L'objectiu principal del present treball és elaborar un model d'articulació de platges a Catalunya en resposta a la crisi de la COVID-19, o a altres crisis sanitàries que puguin aparèixer, i a les necessitats dels usuaris de platges, perquè freqüentin les platges d'una manera segura, a nivell personal i de comunitat.

L'aparició de la COVID-19 ha obligat a les platges a reinventar el seu model. És necessari aplicar mesures sanitàries i de seguretat per a reduir els possibles contagis a la platja, i també és necessari que aquestes mesures siguin aplicables i acceptades pels usuaris. S'ha de poder proporcionar una bona experiència turística a aquelles persones que escullin la platja com a la seva destinació, i no només han d'estar segures, sinó que s'han de sentir segures.

Per tal d'assolir aquest objectiu principal s'han plantejat tres objectius secundaris que es complementen. Primerament s'han analitzat quins són els factors a tenir en compte a l'hora de transmetre el virus. La transmissió del virus a escala científica és rellevant i dona informació de quina classe de mesures cal aplicar; a quina distància, com es transmet i com es comporta. Després s'ha tingut en compte la percepció del risc per part dels usuaris, que és essencial per tal d'aconseguir una millor acceptació en les mesures proposades i, finalment, s'han establert unes pautes per tal d'elaborar mesures realistes i amb seny.

Aquest primer objectiu secundari ha estat assolit i ha donat les bases per tal de poder comprendre que és necessari per a construir les mesures. Cal tindre en compte no només factors científics, sinó humans i de logística. Saber com es transmet el virus ha estat imprescindible per crear les mesures i per donar la major importància al distanciament social, i en segon lloc, a les mesures d'higienització per combatre la contaminació de superfícies, tot i que no es té gaire informació sobre la transmissió del virus en aquest àmbit. Per altra banda, aquest objectiu secundari ha ajudat a recordar en tot moment que les mesures han de ser realistes, senzilles d'executar i controlar i econòmicament viables.

Un cop existeix un criteri per tal de valorar les mesures de prevenció s'han analitzat els diferents models, plans de contingència i mesures aplicades durant l'estiu del 2020. Aquest estudi ha estat realitzat no només a escala nacional, sinó que s'han agafat exemples internacionals. Tot i això, només s'han trobat mesures diferents de les aplicades a les diferents platges espanyoles al Perú. En resum, moltes mesures han resultat ser comunes en la majoria de platges, encara que en molts casos hi havia petites variacions sobre aquestes, perquè cada platja s'ha hagut d'adaptar a les seves necessitats. Això ens ha reafirmat la impossibilitat de crear un pla de contingència comú per a totes les platges i per això s'ha articulat un marc regulador.

S'ha obtingut informació molt valuosa d'aquest apartat. La implementació de mesures en el 2020 ha sigut una feina dura per als gestors de les platges que no tenien cap precedent de com fer-ho i s'havien de guiar per les recomanacions oficials. S'han extret situacions i mesures que més tard serien exposades a una mostra d'enquestats per a obtenir-ne una opinió.

L'últim objectiu secundari consistia a detectar què fa sentir insegur a l'usuari i quines mesures tenen més adherència. Prèviament hem analitzat estudis sobre el virus, sobre la percepció de risc i sobre estàndards per tal d'elaborar mesures. Això és una base per tal de proposar mesures, però és l'usuari el que decideix si confia en elles i si les complirà. Amb la

informació extreta de l'anàlisi es va enviar una enquesta on més de 900 persones han donat la seva opinió, i s'han pogut extreure resultats concloents per tal d'assolir l'objectiu principal.

Cal dir que l'opinió dels usuaris és molt important, però que, a vegades, cal agafar-la amb cura. Els factors externs tenen molta influència en la percepció dels usuaris i, com s'ha vist en el marc teòric, la majoria de les vegades aquesta opinió ha sigut colpejada per la desinformació. És per això que s'ha de mantenir un grau d'autoritat sempre, sense deixar de banda l'empatia i donant la importància que té al mantenir l'experiència d'usuari al destí turístic.

Finalment, amb tots els objectius secundaris assolits, s'ha elaborat un model d'articulació de platges. Aquest model presenta unes directrius estandarditzades que ajudaran als Ajuntaments a gestionar les platges catalanes. També s'incorporen variacions d'algunes mesures que es poden aplicar a platges més especials, com les urbanes i les verges. És important remarcar que cada platja és diferent, i que cada Ajuntament coneix les seves platges millor que cap altre òrgan administratiu.

És una època complicada, on el turisme s'ha vist més compromès que mai. No hi ha hagut precedents ni estudis que puguin assegurar que funciona millor en cada situació. Aquest procés d'adaptació serà constant, amb millores contínues any rere any, basades en un dels factors més importants: l'experiència obtinguda.

8. Discussió

El marc teòric dóna una visió de com haurien de ser les coses sobre el paper, dels conceptes que s'han d'aplicar i de les directrius a tenir en compte a l'hora d'executar les nostres accions. És interessant poder comparar els resultats obtinguts gràcies a la nostra metodologia amb la base teòrica sobre la qual es fonamenten, i comprovar si realment aquests coneixements són aplicables en el panorama actual.

S'ha estudiat la percepció del risc a la societat. Molts experts parlen sobre que hi ha certes actituds que vénen donades de manera natural amb la persona, com el ser més optimista o el ser més neguitós, i que es pot preveure en certa manera com reaccionarà la massa. Per exemple, si el nombre de casos baixa, es podrà observar que la percepció del risc també entra en un procés de decreixement; i a la inversa. En el moment de realització de l'enquesta d'aquest projecte, abril de 2021, sembla que la gent ja ha pres una mica de consciència respecte a l'estiu anterior, i els resultats exposen que una mica més de la majoria dels enquestats mostren empatia i cura per tal de no contagiar-se ni contagiar els altres. Seria molt interessant poder comparar aquestes dades que s'han obtingut amb una enquesta realitzada en diferents moments de la pandèmia, on hi hagi alts i baixos en el nombre de contagis i defuncions. D'aquesta manera es podria observar amb més detall el comportament de la població.

Un altre aspecte important a comentar és la percepció de les persones respecte a les mesures. L'OMS (2021), EL Miniserio de Sanidad (2020) i Yepes (2020) han proposat mesures basades en la distància, l'ús de mascaretes, el control de l'aforament i la gestió dels serveis. Els enquestats han mostrat una opinió positiva entorn de l'essència d'aquestes mesures. L'opinió de la mostra enquestada ens indica que aquestes mesures en cru, sense molts additius i aplicades de manera senzilla agrada molt, però que en el moment en què es comença a derivar i es comencen a prohibir accions amb un impacte menor l'acceptació baixa; com per exemple prohibir els para-sols o els matalassos inflables. És a dir, els usuaris de les platges volen mesures senzilles, efectives i que mantinguin la qualitat de l'experiència turística. Aquest pensament s'ha de tenir en compte i pot aportar molt alhora que un Ajuntament o institució prengui una decisió, donat que ajuda a crear adherència per part dels usuaris a les mesures establertes.

La predisposició i la intenció de les persones és un aspecte que cal valorar a l'hora de mesurar la seva percepció del risc. S'ha pogut observar que les persones estrangeres, que venen a les costes a gaudir d'unes vacances, estan molt menys predisposades a complir mesures de seguretat o de prevenció. En aquest cas s'ha observat que es mostraven molt més reticents a portar mascareta, limitar la distància o l'aforament. La seva motivació principal és gaudir de les platges, i l'entorn vacacional en el qual es troben, que en el seu cas té un període de temps limitat, i aquest fet provoca que prioritzin l'experiència per sobre de la seguretat. Aquesta actitud es pot donar també en turistes nacionals, és clar, però la mostra utilitzada té, majoritàriament, una platja a prop, per la qual cosa no tenen la mateixa actitud enfocada a aprofitar al màxim aquest temps de vacances.

Sobre la percepció del risc, el fet que les platges siguin un lloc obert pot provocar una certa baixada de la guarda, donat que es té la idea que en llocs públics i oberts hi ha menor probabilitat de contagiar-se. A l'enquesta s'aprecia certa divisió d'opinions en aquest sentit, amb persones molt conscienciades, que representen la majoria, i d'altres amb una visió més

evasiva de les mesures. És essencial doncs incorporar mesures fàcils de complir, clares i realment eficaces per crear adherència a tots els perfils possibles de turistes, i garantir així que el màxim nombre de persones compleixi amb uns nivells estàndard de prevenció. Això si, com s'ha recalcat al marc teòric, cal oferir solucions fermes i amb serietat, que donin confiança. No s'ha de cedir en totes i cadascuna de les mesures, però si intentar que s'adaptin a l'activitat turística en qüestió.

Per acabar d'analitzar les respostes obtingudes en conjunció amb el marc teòric, cal esmentar la necessitat d'una individualització sempre que sigui possible. La capacitat de càrrega és una fórmula que pot ser molt beneficiosa en algunes platges més especials, amb certes característiques que obliguen els Ajuntaments a regular l'aforament; ja sigui perquè una platja està en ple nucli urbà o perquè a una platja natural hi viu una espècie animal durant certa època de l'any. Totes aquestes necessitats han de ser cobertes i adaptades al factor Covid-19, per tal d'indicar als usuaris com procedir a l'hora de gaudir d'aquest entorn de la manera més segura possible mentre respecten la platja en qüestió. Hi ha una demanda d'aquestes platges més especials, com hem apreciat a l'enquesta, i s'ha de tenir en compte.

No és fàcil tenir referències per tal d'establir unes mesures o altres, donat que no hi ha més precedents que l'any 2020. A més, les mesures aplicades durant l'any 2020 no han sigut mesurades a escala d'eficàcia ni acceptació, i de cara a l'any actual 2021 fa que l'experiència dels treballadors i l'opinió subjectiva sigui més rellevant del que hauria de ser. En un futur més proper seria de gran importància aplicar un seguiment real en algunes platges per tal d'obtenir dades i millorar.

9. Referència bibliogràfica

- Ajuntament d'Elx. (2020). *Playas seguras: Verano 2020*.
<https://www.visitelche.com/wp-content/uploads/sites/8/2020/07/Playas-SEguras-Elche-verano-2020.pdf>
- Ajuntament de Begur. (2020). *Pla de contingència de les platges de Begur*.
<https://visitbegur.cat/wp-content/uploads/2016/08/SA-RIERA-AJ-DE-BEGUR-Platges-COVID-60-x-120-cm.pdf>
- Antena 3 Noticias. (2020, juliol 1). Gandía pone a la venta el kit para construir 'parcelas anticoronavirus' en la playa: El Ayuntamiento de Gandía ha puesto a la venta los kits para construir parcelas en la playa y cumplir con la distancia de seguridad. *Antena 3 noticias*. 24 de març de 2021.
https://www.antena3.com/noticias/sociedad/gandia-pone-a-la-venta-el-kit-para-construir-parcelas-anticoronavirus-en-la-playa_202007015efc9093322cff00018f1ae5.html
- Área profesional. Sala de prensa de Lloret Turismo. (2020). *Lloret de Mar presenta el dispositivo de zonificación de playas y el plan integral de preparación del destino para el verano 2020*. [Consulta: 22 març 2020].
<http://professionals.lloretdemar.org/es/noticias/lloret-mar-presenta-dispositivo-zonificacion-playas-y-plan-integral-preparacion-destino-para-verano-2020/>
- AS Perú. (2020, octubre 13). Plan para el acceso a las playas en Perú: medidas y restricciones en Lima. *AS Perú*. 24 de març de 2021.
https://peru.as.com/peru/2020/10/13/actualidad/1602611056_269894.html
- Ayuntamiento de Algeciras. (2020). *Plan de contingencia de las playas de Algeciras ante el COVID-19*.
<http://www.algeciras.es/opencms/export/sites/algeciras/.galleries/publicaciones/documentos/Plan-de-contingencia-playas-COVID-19.pdf>
- Ayuntamiento de Cádiz. (2020). *Plan de contingència de las playas de Cádiz: frente a la situación de pandemia COVID-19*.
https://transparencia.cadiz.es/wp-content/uploads/2020/05/AytoDeCadiz-PlanDeContingenciaCOVID19_v001.pdf
- Ayuntamiento de Castro-Urdiales. (2020). *Plan de contingencia para playas frente al COVID-19*.
http://www.castro-urdiales.net/portal/RecursosWeb/DOCUMENTOS/1/0_17663_1.pdf
- Ayuntamiento de Pilar de Horadada. (2020). *Plan de contingencia frente al coronavirus Sars-CoV-2 en las playas de Pilar de Horadada: Playa de los Jesuitas*.
http://www.pilardelahoradada.org/sites/default/files/medio-ambiente/playas/CONTINGENCIA_JESUITAS.pdf
- Ayuntamiento de Vélez-Málaga. (2020). *Plan de contingència de playas: Vélez-Málaga, Málaga*.

https://www.velezmalaga.es/contenido/datos/playas/00-PLAN-DE-CONTINGENCIA-modificado_v3_.pdf

Bizkaia. (2020). *Normativa general COVID-19*. [Consulta: 24 març 2021]. https://www.bizkaia.eus/home2/Temas/DetalleTema.asp?Tem_Codigo=11746&idoma=CA&dpto_biz=2&codpath_biz=2%7C350%7C11746

Bonadonna, L., Briancesco, R., Suffredini, E., Coccia, A., Della, S., Carducci, A., Verani, M., Federigi, I., Iaconelli, M., Bonanno, G., Mancini, P., Veneri, C., Ferretti, E., Lucentini, L., Gramaccioni, L. & La Rosa, G. (2019). Enteric viruses, somatic coliphages and Vibrio species in marine bathing and non-bathing waters in Italy. *Marine Pollution Bulletin*. (1). 117-125. 10.1007/s12560-020-09458-6

Brouder, P. (2020). Reset redux: Possible evolutionary pathways towards the transformation of tourism in a COVID-19 world. *Tourism Geographies*. (22). 484-490. 10.1080/14616688.2020.1760928

Centers for Disease Control and Prevention (2021). *Guidance for Beaches During COVID-19*. [Consulta: 19 març 2021]. <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/parks-rec/public-beaches.html>

Centro de Documentación Europea de Almería. (2020). *Evolución COVID-19 – Año 2020*. <https://www.cde.ual.es/evolucion-covid-19-ano-2020/>

Centros para el Control y la Prevención de Enfermedades. (2021). *Cómo se propaga el COVID-19*. <https://espanol.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prevent-getting-sick/how-COVID-spreads.html>

Cori, L., Bianchi, F., Cadum, E. & Anthonj, C. (2020). Risk perception and COVID-19. *Int. J. Environ. Res. Public Health. International journal of environmental research and public health*. (17). 14-31. 10.3390/ijerph17093114

Delia, R. (2020, maig 11). With Plexiglass Barriers, Santorini Hopes and Prepares for Tourists to Return. *The Weather Channel: An IBM Business*. 30 de març de 2021. <https://weather.com/health/coronavirus/news/2020-05-11-with-plexiglass-barriers-santorini-prepares-for-tourists-to>

Dias, I., Körössy, N., & Santiago Fragoso, V. (2012). *Determinación de la capacidad de carga turística: El caso de la playa de Tamandaré - Pernambuco - Brasil*. <http://www.estudiosenturismo.com.ar/PDF/V21/N06/v21n6a15.doc.pdf>

Díaz, A. (2021). *Impacto del coronavirus en el turismo en España - Datos estadísticos*. [Consulta: 9 d'abril de 2021]. <https://es.statista.com/temas/6510/impacto-del-coronavirus-en-el-sector-turistico-en-espana/>

Dryhurst, S., Schneider, C.R., Kerr, J., Freeman, A.L.J., Recchia, G., van der Bles, A.M., Spiegelhalter, D. & van der Linden, S. (2020). Risk perceptions of COVID-19 around the world. *Journal of Risk Research*. (23). 994-1006. 10.1080/13669877.2020.1758193

- El Confidencial. (2021, març 31). *Mascarilla obligatoria hasta en la playa: las excepciones de uso que recoge la nueva ley*. 2 d'abril de 2021. https://www.elconfidencial.com/espana/coronavirus/2021-03-30/mascarilla-obligatoria-playa-excepciones-ley_3014324/
- Exceltur. (2021). *Perspectivas turísticas. Valoración turística empresarial de 2020 y perspectivas para 2021*. [Consulta: 9 d'abril de 2021]. <https://www.exceltur.org/wp-content/uploads/2021/01/Informe-Perspectivas-N75-Balance-del-an%CC%83o-2020-y-previsiones-para-2021-1.pdf>
- Forte, F. (2021). *Cumulative number of confirmed cases, deaths and recoveries of coronavirus (COVID-19) in Spain between February 15, 2020 and April 30, 2021*. <https://www.statista.com/statistics/1109308/cumulative-coronavirus-cases-deaths-and-recoveries-in-spain/>
- France, A. (2020). Towards a sociological understanding of youth and their risk-taking. *Journal of Youth Studies*. (3). 317-331. 10.1080/713684380
- Gaffney, C. & Eeckels, B. (2020). COVID-19 and Tourism Risk in the Americas. *Journal of Latin American Geography*. (19). 308-313. 19(3):308-313
- Generalitat de Catalunya. (2016). *Catàleg de classificació de trams de platges de Catalunya*. https://territori.gencat.cat/web/.content/home/06_territori_i_urbanisme/03_costes_i_muntanya/fitxes_platges/docs/Cataleg_platges_Memoria.pdf
- Generalitat de Catalunya (2009). *Atles del Turisme a Catalunya - Mapa nacional de l'oferta i els productes turístics: Litoral i platges*. [Consulta: 22 de abril 2021]. <http://www.ub.edu/mapaturismecat/ARTS/112.html>
- Gerhold, L. (2020). COVID-19: Risk perception and coping strategies. Results from a survey in Germany. *Freie Universität Berlin*. 10.31234/osf.io/xmpk4
- Gob.pe. (2021). *Coronavirus: uso de las playas como espacio público*. [Consulta: 24 març 2021]. <https://www.gob.pe/11387-reactivacion-de-las-playas-como-espacio-publico>
- Gobierno de España. (2021). *Las 6M siempre en mente*. https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov/documentos/Infografia_6M.pdf
- Google notícias. (2021). *Coronavirus (COVID-19)*. [Consulta: 28 maig 2021]. <https://news.google.com/covid19/map?hl=es&mid=%2Fm%2F02j71&state=1>
- Grech, V., Grech, P. & Fabri, S. (2020) A risk balancing act—Tourism competition using health leverage in the COVID-19 era. *The International journal of risk & safety in medicine*. (3). 121-130. 10.3233/JRS-200042
- Gössling, S., Scott, D. & Hall, C.M. (2020). Pandemics, tourism and global change: A rapid assessment of COVID-19. *Journal of Sustainable Tourism*. (29). 1-20. 10.1080/09669582.2020.1758708
- Hsiang, S., Allen, D., Annan-Phan, S., Bell, K., Bolliger, I., Chong, T., Druckenmiller, H., Huang, L.Y., Hultgren, A., Krasovich, E., Lau, P., Lee, J., Rolf, E., Tseng, J. & Wu T. (2020). The

- effect of large-scale anti-contagion policies on the COVID-19 pandemic. *Nature*. 262-267. 10.1038/s41586-020-2404-8
- Kasperson, R., Renn, O., Slovic, P., Brown, H., Emel, J., Goble, R., Kasperson, J. & Ratick, S. (1988). The social amplification of risk: A conceptual framework. *Risk Analysis*. (8). 137-160. 0272-4332/88/0600-0177506.00/1
- Meisenzahl, M. (2020, maig 18). These plexiglass boxes from an Italian designer might be the way to reopen beaches safely — here's what they look like. *Insider*. 30 de març de 2021.
<https://www.businessinsider.com/plexiglass-beach-isolation-boxes-for-coronavirus-re-opening-2020-5>
- Mestanza-Ramón, C., Pranzini, E., Anfuso, G., Botero, C.M., Chica-Ruiz, J.A. & Mooser, A. (2020). An attempt to characterize the “3S” (Sea, Sun, and Sand) parameters: Application to the Galapagos Islands and continental Ecuadorian beaches. *Sustainability*. (12). 34-68. 10.3390/su12083468
- Ministerio de Sanidad, Gobierno de España. (2020). *Recomendaciones para la apertura de playas y zonas de baño tras la crisis del COVID-19*.
<https://www.mscbs.gob.es/gabinetePrensa/notaPrensa/pdf/24.05240520094526477.pdf>
- Ning, L., Niu, J., Bi, X., Yang, C., Liu, Z., Wu, Q., Ning, N., Liang, L., Liu, A., Hao, Y., Gao, L. & Liu, C. (2020). The impacts of knowledge, risk perception, emotion and information on citizens’ protective behaviors during the outbreak of COVID-19: a cross-sectional study in China. *BMC Public Health*, (20), 17-51. 10.1186/s12889-020-09892-y
- Novelli, M., Burgess, L.G., Jones, A. & Ritchie, B.W. (2018). No Ebola . . . still doomed’—The Ebola induced tourism crisis. *Annals of tourism research*. (70). 76-87. 10.1016/j.annals.2018.03.006
- Organización Mundial de la Salud. (2021). *Vías de transmisión del virus de la COVID-19: repercusiones para las recomendaciones relativas a las precauciones en materia de prevención y control de las infecciones*.
<https://www.who.int/es/news-room/commentaries/detail/modes-of-transmission-of-virus-causing-COVID-19-implications-for-ipc-precaution-recommendations>
- Prideaux, B., Thompson, M. & Pabel, A. (2020) Lessons from COVID-19 can prepare global tourism for the economic transformation needed to combat climate change. *Tourism Geographies*. (22). 667-678. 10.1080/14616688.2020.1762117
- Renaud, L. (2020). Reconsidering global mobility—Distancing from mass cruise tourism in the aftermath of COVID-19. *Tourism Geographies*. (22). 12-17. 10.1080/15470148.2021.1906810
- Serrano, D., Jurado, J., Pérez, M.Y. & Bonfill, C. (2018). The Beach Crowding Index: A tool for assessing social carrying capacity of vulnerable beaches. *The Professional Geographer*. (70). 412-422. 10.1080/00330124.2017.1416300

- Tudela, M.L. & Giménez, A.I. (2009). Capacidad de carga turística en cuatro senderos de Caravaca de la Cruz (Murcia). *Revista electrónica de Medioambiente*. 1-20. <https://www.ucm.es/data/cont/media/www/pag-41220/28tudelaygimenez.pdf>
- UNTWO. (2020). *New Data Shows Impact of COVID-19 on Tourism as UNWTO Calls for Responsible Restart of the sector*. <https://www.unwto.org/news/new-data-shows-impact-of-COVID-19-on-tourism>
- Wen, J., Wang, W., Kozak, M., Liu, X. & Hou, H. (2020). Many brains are better than one: The importance of interdisciplinary studies on COVID-19 in and beyond tourism. *Tourism Recreation Research*. (1). 1-17 .10.1080/02508281.2020.1761120
- World Health Organization. (2021). *Coronavirus disease (COVID-19) advice for the public*. [Consulta: 20 març 2020]. <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public/#>
- World Health Organization (WHO). (2020, febrer 28). *How to protect yourself against COVID-19*. [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=1APwg1df6Mw>
- Yeginsu, C. (2020, juny 29) Lockdown? What Lockdown? Heat Wave Brings Britons out in Doves. *The New York Times*. 22 de març de 2021. <https://www.nytimes.com/2020/06/26/world/europe/uk-coronavirus-lockdown.html>
- Yeh, S. (2020). Tourism recovery strategy against COVID-19 pandemic. *Tourism Recreation Research*. (17). 72-88. 10.1080/02508281.2020.1805933
- Yepes, V. (2020). *Circulación peatonal en paseos marítimos y playas en tiempos de coronavirus*. <https://victoryepes.blogs.upv.es/2020/05/09/mantente-a-tu-derecha/>
- Yepes, V. (2020). *Laminación de la curva horaria de ocupación de las playas en tiempos de coronavirus*. <https://victoryepes.blogs.upv.es/2020/05/11/laminacion-de-la-curva-horaria-de-ocupacion-de-las-playas-en-tiempos-de-coronavirus/>
- Yepes, V. (2020). *Las playas ante el reto del COVID-19. Reflexiones previas al problema*. <https://victoryepes.blogs.upv.es/2020/05/04/las-playas-ante-el-reto-del-COVID-19-reflexiones-previas-al-problema/>
- Zielinski, S. i Botero, C. (2020). Beach Tourism in Times of COVID-19 Pandemic: Critical Issues, Knowledge Gaps and Research Opportunities. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. (17). 72-88. 10.3390/ijerph17197288